ATEITIS

AL b 1786
Nr. 1-10

1954 M.

SAUSIS

NR. 1

ATEITIS eina nuo 1911

KATALIKIŠKOJO JAUNIMO ŽURNALAS

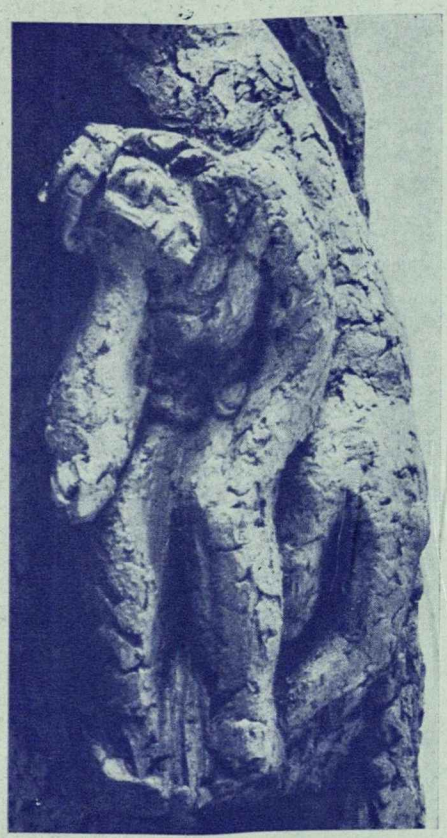

Rūpinto ėlis (skulpt. Monšio kūrinys)

ATEITININKŲ KONGRESO METAI

TURINYS

Alfa Gušinskas — Šviesiu žvilgsniu, ryžtinga valia 1
Kun. J. Petrėnas — Marijos metai ateitininkuose 2
Danutė Brazytė — Sudužusi lėlė 4
Daiva Nauragytė — eilėraštis 5
Kun. dr. V. Rimšelis — Šviesioji mūsų tautos asmenybė 6
Mintys iš arkivysk. J. Matulaičio užrašų 7
Genutė Buračaitė — Užaugau; Vėjuotą vakarą (eilėraščiai) 8
K. J. P. — 150 Marijos šventovių Lietuvoje 9
J. Juozukas — Žemaičių kovos Kražiuose 10
Ateitininkų Kongreso metai 12
Darbą baigiant 12
Pakelės Smilga — Vienatvė (eil.) 13
Lino Žiedas — Nokturnas (eil.) 13
Stasė Verbickaitė — Svaja (eil.) 13
Daiva Nauragytė — Aptemusios dienos (eil.) 13
Danutė Vebeliūnaitė — Snaigės (eil.) 13
I. Banaitytė — Keliaujame su daina 14
Gulbinai lėkė (liaudies daina) 14

SPORTAS

J. Šoliūnas — Jie ir mes 15

KREIVOS ŠYPSENOS 16

DARBAI IR ŽMONĖS

Kęst. Kudžma — Studijų dienos New Yorke 17
K. J. K. — Studijų dienos Chicagoje 17
SAS baruose 20
MAS CV rinkimų komisijos protokolas 20

ATSKLEISTA KNYGA

A. Mažiulis — Liet. Enciklopedijos I tomui pasirodžius 21
"Draugo" romanų konkursas 21
10 metų nuo J. Baltrušaičio mirties 22

PLAČIAME PASAULYJE 23

Viršelio 1 psl. — Garbės sargyba prie vėliavos Chicagos moksl. at-kų šventės metu: E. Mickevičiūtė, F. Palubinskas ir I. Paliokaitė. Nuotrauka B. Lungio.

Viršelio vinjetė dail. T. Valiaus

1954 METAI SAUSIS — JANUARY Nr. 1

LIETUVIŲ KATALIKIŠKOJO JAUNIMO ŽURNALAS
VYR. REDAKTORIUS — Paulius Jurkus

REDAKCIJOS KOLEKTYVAS: J. Baužinskas, V. Grajauskaitė, C. Botyrius, V. Karečkaitė, K. Kudžma.

Redakcijos ir administracijos adresas:
"Ateitis", 680 Bushwick Ave., Brooklyn 21, N. Y., U. S. A.

PRENUMERATA metams: $5.00 pagal U. S. dol. kursą.

Garbės prenumerata metams $10.00

Atskiro nr. kaina 50c.

LITHUANIAN CATHOLIC YOUTH MAGAZINE

Published monthly, except July and August, by the Lithuanian Catholic Youth Association "Ateitis", 680 Bushwick Ave., Brooklyn 21, N. Y.

Subscription $5.00 per year.

Single copy 50 cents.

Entered as second - class matter at the post office at Brooklyn, New York, March 31, 1950 under the Act of March 3, 1897.

ŠVIESIU ŽVILGSNIU, RYŽTINGA VALIA

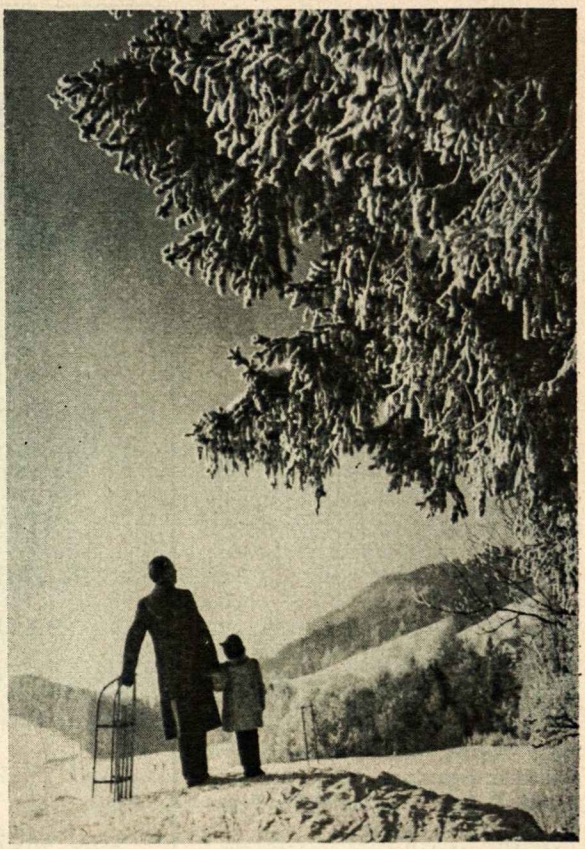

Žvilgsnis į tolį

Nuotrauka K. Daugėlos

ALFA SUŠINSKAS

Atrodo, tėra nedaug žmonių, kurie naujus metus pradėtų be jokių trokštų, be siekių, be planų, be vilties į šviesesnį ir skaidresnį rytojų; beveik kiekvienas žmogus, tikiu, naujų metų proga vis ką nors paplanuoja ateičiai, vildamasis šviesesnio spindulėlio savo gyvenime ir ketindamas nors šį tą pasiekti.

Mes, lietuviai tremtiniai, esame perdaug išgyvenę bei perdaug iškentėję netolimoje praeityje ir esame praradę beveik viską, ką žmogus šioje žemėje begali prarasti.. Mes pradedame gyventi iš naujo, lyg vaikučiai pirmus žingsnius bestaipaliodami naujame ir svetimame kieme... Netolimoji karti ir skaudi praeitis su savo neaiškiomis ateities dienų perspektyvomis, lyg stabdžiai, tramdo mūsų gyvenimo polėkius. Ir niekas kitas neišvaduos mūsų iš šių praeities bei dabarties varžtų, mus veržiančių bei stabdančių — tik mes patys tegalime iš jų išsivaduoti... Turėtoji didžioji laimė — laisvas ir savarankiškas gyvenimas laisvoje Lietuvoje iš mūsų pagrobtas, ir mes iš naujo turime tos laimės siekti sunkiomis įvairios kovos priemonėmis. Su netektąja, iš mūsų išplėštąja tautine bei valstybine laisve mes, bent dauguma iš mūsų, netekome ir savo asmeninės laimės. Nes taip jau būna istorijoje, kad krašto nelaimė bei tragedija nešasi su savimi ir atskirų savo vaikų nelaimę bei vargą.

Betgi praeities ir dabarties vargas neturi mūsų žlugdyti — jis turi mus įkvėpti šviesiu žvilgsniu ir ryžtinga valia ruoštis žūtbūtinei Lietuvos laisvės kovai! Ištižėliai, menkadvasiai ir bevaliai lietuviai nieko gero negalės atlikti lemiamąją laisvės kovos valandą. Iki išmuš ši lemiamoji krašto laisvės valanda, mes turime kurti sau laikiną laimę, stiprindami save šviesiu, viltingu gyvenimu ir vertingais darbais. Ne kvailu ir vaikišku optimizmu turime nusiteikti, bet šviesia, gilia, krikščioniška viltimi turime save gaivinti tremties dienų pilkybėje... Aimanavimai ir beviltiški puldinėjimai mums nieko nepadės, tik pakenks, mūsų kovos dvasią sudrumsdami ir šviesų ryžtą palaužd ami.

Mes turime du aiškius tikslus: Lietuvos laisvę ir savo asmens tobulinimą. Šiems dviem tikslams mes ir skiriame savo visas jėgas. Šie abu tikslai yra labai didingi ir svarbūs. Jie yra kartu lyg didieji švyturiai, į kuriuos visos mūsų pastangos turi krypti. Visas mūsų gyvenimas turi būti nuteiktas šių dviejų tikslų dvasia ir šviesa.

Lietuvos laisvės kovai reikia šviesių asmenybių: reikia žmonių su šviesiu protu, su skaidriais, kilniais šventais jausmais ir su nelūžtančia valia...

Įvairiose pasaulio dalyse begyvenančią lietuviai yra svetimosios aplinkos stipriai veikiami. Daugelis tremtinių jau pradeda ir ekonomiškai atsigauti, ir jų gerovė pradeda atkusti įvairiomis formomis. Puiku: juk lietuviai ir ekonomiškai turi atsistoti ant tvirtų kojų. Bet visai nebepuiku ir net labai graudu, kad su ekonominiu atkutimu ima smukti kaikurių lietuvių idealizmas: jie pradeda nebežvelgti šviesiu žvilgsniu į Lietuvos laisvės reikalus, jie pradeda nebesidomėti savo tobulinimusi, ir jų valia didiesiems idealams siekti ima palūžti... Šitokie pasidaro savimi pasitenkinę savimylos; šitokie lietuviai turčiai pasidaro tautiniais parazitais, nieko tautinei kultūrai ir nieko žmoniškumui nebeduodą; šitokie lietuviai yra save paskyrę sau patiems — savo siauriems egoistiniams siekiams, o ne bendrajam visų lietuvių reikalui. Jei šitokie lietuviai dar ir veikia, ką nors ir daro visuomeniniame gyvenime — dėl savo garbės, dėl savo trokštamų laurų jie tai daro... Iš tikrųjų gi šitokie lietuviai tėra lietuvybės blizgančios iškamšos!.. Mums turtas turi būti ne vienintėlis gyvenimo tikslas, bet didžioji gyvenimo priemonė siekti savo didiesiems tikslams.

Šviesiu žvilgsniu ir ryžtinga valia kiekvienas iš mūsų turi žvelgti į savo pareigą, į savo darbą, į savo rytojų... Nesiknaisiokime po menkos vertės asmeniškas smulkmenas ir neverkšlenkime dėl savo nesėkmių; savo sunkios dalios patys nedidinkime beviltišku aimanavimu... Tokia jau gyvenimo ironija, kad savo vargą pats vargstantysis turi išvargti, ir jis pats sau turi padėti prasilaužti pro gyvenimo užtvaras į šviesesnį ir laimingesnį rytojų. Daugiausia pasiekia ir nuveikia tas žmogus, kuris mažiausia pasitiki kitų pagalba ir mažiausia jos iš kitų laukia. Savo betkurios laimės kalviai tesame mes patys. Šis priežodis niekuomet nenustoja savo vertės...

LIETUVOS NACIONALINĖ M. MAŽVYDO BIBLIOTEKA

"Ir Mes neabejotinai tikime, kad šis Marijaninis šventimas gali atnešti tuos labiausiai geidžiamus ir išganingus vaisius, kurių mes visi ilgimės."

(Šv. Tėvas Pijus XII)

Marijos Metai

Praėjusių metų gruodžio 8 d. šv. Tėvas Pijus XII paliko Vatikaną ir išvažiavo į Romą. Kelias netolimas, bet atsitikimas retas, mat, popiežius tik labai svarbiais ir iškilmingais atvejais matomas pačiame Romos mieste — jis nemėgsta skirtis nuo šv. Petro bazilikos ir visos jos aplinkos. Kur gi dabar jis važiuoja? Šv. Petro įpėdinį palydovai veža į Eskvilino kalvą, kur žėri senoji Marijos šventovė, romėnų vadinama Santa Maria Maggiore, pastatyta pop. Siksto III laikais (432—440), netrukus po to, kai visuotinis bažnytinis susirinkimas Efeze (431) vieningai mokė, kad Marija yra Dievo Motina. Šitoje istorinėje Romos šventovėje Pijus XII pradėjo **Marijos Metų iškilmes ir tikinčiuosius kvietė pažinti, mylėti ir garbinti Mariją, kurios dangiškosios globos ir išganingų vaisių mes visi ilgimės."** Po tų iškilmių šv. Tėvas vėl grįžo į Vatikaną.

Marijos Metai jau pradėti. Visų kraštų katalikai stengsis šiais metais iškilmingai atžymėti 100 metų sukaktį, kaip pop Pijus IX 1854 m. gruodžio 8 d. paskelbė Marijos Nekalto Prasidėjimo tiesą. Iškilmingos pamaldos, minėjimai, akademijos, šventosios kelionės, Marijos šventovių lankymas, religinė spauda, monografijos ir įvairiausi leidiniai nagrinės Marijos asmenį ir jos reikšmę Katalikų Bažnyčioje, jos kulto plitimą ir augimą įvairiose šalyse. Šiose eilutėse verta tat pažvelgti, kaip ateitininkija, savų ideologinių principų ir lietuviškųjų religinių tradicijų skatinama, galėtų įnešti savąją dalį į Marijos Metų šventimą organizacinėje veikloje ar net įsiliedama į lietuviškąsias bendruomenes.

Sekdami Marijos Metų tikslą ir paskirtį, pop. Pijaus XII mintis, išreikštas ta proga paskelbtoje enciklikoje "Fulgens Corona", ateitininkijos uždavinius šiems metams galėtume sugrupuoti pagal šūkį:

pažinti, mylėti ir garbinti dangiškąją Mariją!

1. **Pažinti**

Amžių tekmėje išaugo speciali teologinė-religinė literatūra, vadinama marijologinėmis studijomis, kurios siekia atskleisti Marijos asmenį ir vietą dieviškuose žmonijos atpirkimo planuose, nušviesti liturginį Marijos kultą, jo atsiradimą ir augimą krikščionybėje, savitumus ir atspalvius įvairiose katalikiškose šalyse.

MARIJOS METAI

Ateitininkuose

•

PAŽINTI,

MYLĖTI

IR GARBINTI

MARIJĄ!

•

KUN. JONAS PETRĖNAS

Pijus XII, skelbdamas Marijos Metus, trokšta, kad tikintieji geriau ir giliau pažintų Marijos asmenį, jai Dievo suteiktąsias privilegijas bei išaukštinimą, taip aiškiai žėrintį Nekalto Prasidėjimo tiesoje: "Mes pageidaujame, jog kiekvienoje diocezijoje šiam tikslui būtų sakomi pamokslai ir kalbos. Šiuo būdu šis krikščioniškojo mokslo nuostatas turėtų būti geriau išaiškintas; taip pat žmonių tikėjimas padidėtų ir jų pamaldumas į Mergelę Dievo Motiną kasdien labiau liepsnotų, ir taip visi imtųsi noriai bei vikriai sekti mūsų Dangiškosios Motinos pėdomis" (enc. "Fulgens Corona").

Religinis-teologinis išsiprusinimas, gilesnis tikėjimo tiesų pažinimas, specialios marijologinės studijos padės giliau įžvelgti į Marijos asmenį ir vietą žmonijos atpirkimo planuose.

Marijologinės studijos ateitininkijoje ir turėtų liesti šiuos pagrindinius klausimus:

1) Marijos asmuo ir jos vieta žmonijos atpirkimo planuose;

2) Marijos kulto istorija: Marija pirmųjų krikščionių religiniame gyvenime, katakombiniame mene, piešiniuose; klaidingi aiškinimai apie Mariją ir bažnytinių susirinkimų mokymas; liturginių Marijos švenčių atsiradimas ir jų prasmė; vidurinių amžių įnašas į Marijos kultą ir jo puošimą: giesmės, himnai, vienuolijų vaidmuo Marijos kulto platinime ir ugdyme; Marijos paveikslai ir jų saviti stiliai renesanso laikmetyje; Marijos Nekalto Prasidėjimo tiesos paskelbimas; Marijos pasirodymai Liurde, Fatimoje ir jos žodis žmonėms; marijologiniai sąjūdžiai ir jų siekimai moderniajame gyvenime. Marijos dangun Paimtosios dogmos paskelbimas (Pijus XII 1950 m.) Žymesnės marijologinės enciklikos ir Pijaus XII enc. "Fulgens Corona".

3) Marijos kultas Lietuvoje, "Marijos žemėje." Pietizmas ir pagarba moteriai (mergaitei, motinai) lietuvių tautoje; motiniškojo pietizmo ir pagarbos įsiliejimas lietuvių tikėjime, ypač Marijos garbinime; Marijos pasirodymas Šiluvoje ir religinis lietuvių tautos atgimimas protestantizmo sukūriuose; Marijos šventovės ir jų istorija Lietuvoje; Skausmingoji Motina religiniame lietuvių liaudies mene (koplytėlės, paveikslai, g i e s m ė s, šventovės, ženklai . . .). Marijos kulto ir religinių tradicijų perkėlimas ir ugdymas išeivijoje (vienuolijos, Marijos vardo šventovės, draugijos, metinės šventės, atlaidai, minėjimai, religinė-marijologinė spauda). Lietuvių tautos pasiaukojimas Marijai Romoje 1951 m. gegužės 13 d. (plg. Lux Christi, nr. 2—1951).

Marijologinė literatūra gausi: jos daug sukurta įvairiomis kalbomis. Lietuvių k. šia proga galime suminėti šias lengvai surandamas knygas:

1) Vysk. P. Būčys, MIC, **Švč. Panelės Marijos apsireiškimas Liurde.**

2) G. Da Fonseca, **Marija kalba pasauliui.** Vertė kun. M. Vembrė.

3) Kan. dr. P. Aleksa, **Marijos žodis Fatimoje.**

4) Prel. F. Bartkus—kan. P. Aleksa, **Dievas ir žmogus.** Ypač skyrius apie Mariją.

5) Dr. A. Maceina, **Malonės Pilnoji.** Marijologinė studija apie Mariją, autoriaus rengiama Marijos Metams, kurios įžangą "Marijos apmąstymas" žiūr. Aidai, nr. 10 (1953) 433—441.

6) Kun. V. Bagdanavičius, MIC, **Žmonijos likimas Šv. Jono Apreiškimo knygoje.** Žiūr. skyrių "Saulėtoji Moteris" (177—217 psl.).

7) Kun. Stasys Yla, **Stebuklingoji Dievo Motina, padėk mums varguose.** Čia galima surasti stebuklingųjų Marijos paveikslų Lietuvoje suglausta istorijėlė, Marijos giesmės.

8) **Aušros Vartai:** Liet. Enciklopedija, I t.

9) Sekti liet. periodiką, Marijos Metų proga nagrinėjančią marijologinius klausimus, pvz. Draugą, Darbininką, Kristaus Karaliaus Laivą (jame tilpo liet. vertimas enc. "Fulgens Corona", kurį ir mes čia

Švč. Mergelė Marija šv. Jono evangelisto vizijoje. Danguje pasirodė didelis ženklas: saule apsiausta moteriškė, ir ant galvos dvylikos žvaigždžių vainikas. (Ap. 12, 1-2)

naudojame), Aidus, Lux Christi, na, žinia, neužmiršti nė savosios Ateities . . .

Literatūrą apie Mariją kitomis kalbomis žiūr. Lux Christi, nr. 1 (1952) 78—79.

2. Mylėti

Marijologinių studijų, nušviesta dangiškoji Motina ateina pas mane, į mano religinį-dorinį-asmeninį gyvenimą. Protu pažintosios marijologinės tiesos tenka sušildyti tauria, kūdikiška tikinčiojo širdimi: **mylinti ir nuolat besiaukojanti Motina laukia mūsų meilės.** Marijologinės studijos būtų bergždžias darbas, kartais išaugtų net į tuščią puikybę ar pasipūtimą, jeigu jos mūsų širdyje neįžiebtų prasmingesnės ir gilesnės meilės Marijai.

Šv. Tėvas Pijus XII, palukštenęs marijologinių studijų reikalingumą ir paskirtį, enc. "Fulgens Corona" primena: "Visi šie krikščionybės principai, kurių Mergelė Dievo Motina skatina mus stropiai bei energingai laikytis, gali būti pilnai ir pastoviai vaisingi tik tada, kai realiai yra pritaikinti praktikoje". Kiek toliau popiežius vėl priduria: "Yra daug dalykų, kurie visi dabartinėse aplinkybėse turėtų šauktis Švenčiausios Mergelės apsaugos, globos ir užtariamosios jėgos. Pirmiausia reikia prašyti, kad dieviškosios malonės pagalba ir kiekvieno gyvenimo kelias būtų kasdien labiau suderintas su krikščioniškais įsakymais, kaip mes jau sakėme, kadangi tikėjimas be darbų yra miręs".

Tame pačiame rašte Šv. Tėvas ypač šiltais ir rūpesčio pilnais žodžiais prisimena jaunimą ir trokšta jam dangiškosios Motinos globos ir malonių: "kad jaunimas augtų kilnus ir daug žadąs, skaistus ir nesuteptas, ir kad gražusis jaunimo žiedas nenukentėtų nuo pagedusio šio pasaulio kvapo užkrėtimo ir neaugtų ydoje" . . .

Besiryždami kiek susisteminti antrąją mūsų pareigą — **mylėti** —, drįstame ją taip konkretizuoti:

1) Ugdyti ir tobulinti savo religiniame-doriniame gyvenime meilę dangiškajai Marijai, kurios pirmąjį grūdelį mūsų širdyje pasėjo motina, tėvas, aukštyn kėlė mokytojai, dvasios vadovai, religinė lietuvių tautos siela, praktiškai jam reikštis padėjo ateitininkiškoji mokykla;

2) Nuolatos būti Nekaltai Pradėtosios artumoje, gyvai pajusti jos skaisčiosios širdies virpėjimą, įkvėpiantį dorinio kilnumo ir gyvosios dvasios idealus;

3) Pakilesne nuotaika ir giedresne širdimi švęsti šiemet gražiąsias Marijos šventes, semtis sau tvirtybės ir paguodos iš didingos Marijos garbinimo istorijos lietuvių tautoje, kurioje Marija padėjo įspausti ir išlaikyti katalikiškos tautos ženklą: "Katalikiška tauta, katalikiška šalis yra ten, kur pakelėse Marijos koplytėlės stovi, kur varpai Viešpaties Angelo maldos kviečia, kur dar žmonės sveikinasi: Garbė Jėzui Kristui" (Karl Adam);

4) Marijos kultą ir meilę prasmingai įglausti į visą religinį gyvenimą, į pilnutinę mūsų pasaulėžiūrą, kur viskas tiksliai išdėstyta ir sutvarkyta, kur taip skaidriai išlaikoma vertybių eilė ir darna. "Per Mariam ad Jesum" — artimiausias ir tiesiausias kelias pas Kristų per Mariją! Jėzus Kristus, žmonijos Atpirkėjas, žemės veido Atnaujintojas, kurio atpirkimo darbuose taip glaudžiai dalyvavo ir dangiškoji Motina Marija, atpirkimo dalininkė, yra neišsemiami mūsų religinio gyvenimo kūrėjai.

Pažinę Malonės Pilnąją, Nekaltai Pradėtąją, protu ir širdimi geriau suvokę jos nueitąjį kelią, **džiugų, skausmingą ir garbingą,** geriau pažinsime ir jos dieviškąjį Sūnų, žemės veidą atnaujinusį, kurio (atnaujinimo) plėtime ir tobulinime dalyvaujame ir mes, atpirktieji žmonės.

3. Garbinti

Mūsų meilė Marijai stengiasi išsiveržti į platesnį, viešesnį gyvenimą. Žmogus, dalyvaudamas religinėje bendruomenėje, teikiančioje jam metafizinę atramą, kartu įsijungia ir į viešąjį kultą, tvarkomą liturginio gyvenimo nuostatų. Viešajame liturginiame garbinime Marijai skiriama derama ir kilni vieta.

(Nukelta į 9 psl.)

AŠ DŽIAUGTE džiaugsiuos Viešpačiu, ir mano siela linksminsis Dievu, nes apvilko mane išgelbėjimo drabužiais ir apsiautė mane teisybės apvalkalu kaip sužadėtinę, pasipuošusią savo karoliais (Iz. 61).

Visa tu graži, Marija, ir gimtosios nuodėmės nėra tavyje. Tavo drabužis baltas kaip sniegas, ir tavo veidas kaip saulė.

Tu Jeruzalės garbė, tu Izraelio džiaugsmas, tu tautos šlovė.

Tu, švenčiausioji Mergele Marija, esi Viešpaties, Aukščiausiojo Dievo, palaiminta labiau kaip visos moterys žemėje.

Vesk mus, nekalčiausioji Mergele: mes seksime paskui tave į tavo pateptųjų garbę.

(Iš Švč. Mergelės Marijos Nekalto Prasidėjimo šventei mišių)

SUDUŽUSI LĖLĖ

DANUTĖ BRAZYTĖ

BE GALO pasikeitei, Jule? Atsimenu, dar gimnazijoj skaitydavau tave lyg lengvo turinio romaną, paskui mačiau rimtą kilometrinių laiškų autorę, o šiandien, susitikusi tave, net nežinau, ką sakyti . . .

Ji pakėlė galvą ir nusijuokė:

—Tada nieko nesakyk, juk žinai, kad aš pastovesnė už senį laiką—ir nejučiom pro tuos paprastus žodžius prasikišo netiesa, o mes abi pritrūkome kalbos. Dienų dienas išsapnuotas dviejų draugių susitikimas nejaukiai ėmė įgauti nuobodaus dirbtinumo atspalvį.

Pro tamsiai mėlyno salionėlio langą įsivogė saulėlydis, ir, kažko susigėdęs, nuraudo. Vakaro žaros pirštai nubėgo aksominiais baldais, nusirito popierinių chrizantemų puošte, gyvybe perliejo tamsias gėles pilkame kilime ir vėl išspruko pro tinklines užuolaidas. Miesto gatvėmis čiužinėjo žiema, apdengusi jas naujutėlaičiu sniego rūbu ir sustatytus prie šaligatvių automobilius pavertusi baltais kauburiais. Už Julės kambario lango barkšojo nuogas klevas, savo juodose šakose supdamas tokius pat pajuodusius žvirblius. Buvo tingiai malonu kiurksoti patogiam kambary ir klausytis kampuose besikuždančių vakaro šešėlių. Beklajodama snieguotais namų stogais, visai užmiršau priešais sėdinčią, draugę, kuri neramiai tampė geltonos skaros kutus, vis nesiryždama kažką pasakyti.

—Kada vėl namo važiuosi? — pagaliau jos žodžiai negailestingai perplėšė tą tingų tylos maišą, kuriame mudvi buvome atsidūrusios.

—Nori manimi atsikratyti? — juokais tekštelėjau nevykusį sakinį tik dėl to, kad reikėjo ką nors sakyti.

—Žinai, kad ne! Man taip nusibodo vienatvė, seniai turėjau progos su kuo nors atvirai ir nerūpestingai išsiplepėti, o juk mūsų amžiaus sutvėrimams tai būtina.

—Aš jau šitą plokštelę esu girdėjusi, — pusiau rimtai atmečiau jos žodžius, — tai buvo berods tada, kai tavo mintys kaupėsi apie mūsų klasės pianistą. Paskui vėl anas geltonplaukis poetukas pripildydavo tave vienatvės jausmu . . .

—Nesvarbu! —ūmai nukirto Julė — Matai, dabar aš pastovesnė, pridūrė—lyg atsiprašydama už aštrų toną.

—Vienas ir vienintelis Stasys!

Ji nekantriai sujudėjo ir pakilo. Katės žingsniais perėjo mažutį kambarį ir, uždegdama lempą, paliejo blyškią šviesą ant tamsiai mėlyno pliušo baldų. Kai paskutinis šešėlis iššoko pro langą ir pasikabino plikose klevo šakose, aš dar kartą atidžiai apsidairiau. Žvilgsnis kažkodėl užkliuvo už žemučio staliuko, ant kurio sėdėjo sulamdyta lėlė. Skubiai atsidūriau prie jos.

Tai buvo lėlė, kokių už pora dolerių pilnos žaislų krautuvės, be to, jai trūko vienos guminės kojos, nosies ir gero pluošto pakulinių plaukų. Palenkta sudužėlė sulytos katytės balsu sukniaukė kažką panašaus į "mamą" ir užmerkė stiklines akutes. Aš balsu nusikvatojau ir, vis dar tebesijuokdama, pakišau murziną lėlę po draugės nosimi:

—Jeigu tau reikia imtis panašių priemonių nuo vienatvės apsiginti, tai mesk šitą skarmalą į krepšį, aš tau nupirksiu katiną, ne, aš tau privarysiu pilną kambarį šunų ir ko tik nori . . .

Julė kažkodėl nenusijuokė iš mano sąmojaus, bet rūpestingai, kartu griežtai, atėmė lėlę iš mano rankų ir susimąstė. Ji buvo panaši į nuskriaustą kūdikį, ir aš ėmiau bijoti, kad nepravirktų. Skubiai apkabinau ją ir, įpylusi geroką dalį medaus savo balsan, atsiprašiau.

—Nieko, — paprastai atsakė ji, —sėsk atgal į kėdę ir klausykis, kad paskui grįžus nesakytum, jog aš ir per dvidešimtį peržengusi lėlėmis tebežaidžiu. Jau geras pusmetis šis žaisliukas ten sėdi, tai dovana, galima sakyti, palikimas . . .

—Nieko sau palikimas, benosė lėlė, — pertraukiau, bet Julė tik nekantriai papurtė galvą ir kalbėjo toliau:

—Tur but dar nesakiau, kad pusę savo laiko praleidžiu kartu su našlaičiais prieglaudoje.

—Tu tarp vaikų! Esi daugiau pasikeitusi, negu įsivaizdavau, juk vaikų bijojai iš tolo.

—Kokia tu nekantri! — ramiai tarė draugė, tęsdama kalbą. — Pakliuvau netyčia, net pati stebiuosi dabar. Kartą su viena bendradarbe užsukom prieglaudon; ji — aplankyti ten dirbančią seselę vienuolę, aš— dėl kompanijos ir smalsumo. Vienuolė buvo plepi, nuoširdi ir su malonumu aprodė mums prieglaudos patalpas, supažindino su vaikais. Pagaliau aplankėm mažųjų ligoninę, ir čia pamačiau didelių, karščiuojančių akių mergytę, kuri glaudė prie įraudusio skruostuko šitą lėlę—ji iškėlusi parodė man žaislą.

Seselė šnibždtelėjo mums, kad mažytė teturi pora savaičių kančios šioje žemėje. Vėžys, ar kas ten . . .— Julė nutilo ir žiūrėjo į sudužusią lėlę, tarsi mėgindama sugauti stiklinių akučių žvilgsnį. Iš gatvės atskrido didmiesčio triukšmo refrenas, koridoriuje nukaukšėjo smulkūs, moteriški žingsniai, o ji vėl prabilo.

Piešinys G. Botyriaus

—Žinai, man pagailo šito nelaimingo kūdikio ir prie jos lovutės aš pasilikau ilgiau, negu norėjau. Lankiau kiekvieną dieną prieglaudą ir savo ligonę, vėliau pradėjau dirbti ten, nes vienuolės nepajėgia viską aprėpti vienos.

—Sakyk, juk kartais baisiai daug kantrybės reikia tampytis su vaikais . .

—Jie gėri, vaikai; aš ir pati stebiuosi, kiek žmogus pasikeiti ir gali padaryti taip, nuo ko pirmiau būtum bėgęs tūkstantį mylių,—ištarė Julė ir vėl stebėjo lėlę, tarsi laukdama jos atsakymo.

—O Stasys? — prisiminiau man daugiausia knietintį klausimą, — kaip jis reaguoja į šitą tavo darbą?

—Stasys? Jis daugiau į nieką nereaguoja, jam vistiek, ką aš veikiu, — ji atsuko man nugarą ir mėgino kažką įžiūrėti juodoje gruodžio naktyje, susigūžusioje už plonučių užuolaidų. Kambaryje atsirado kažkas trečias ir neprašytas, varžąs mano mintis ir žodžius, o dabar norėjau savo jaunystės draugei pasakyti ką nors gero ir raminančio, tačiau tylėjau, neradusi tinkamo sakinio. Julė pasodino apdaužytą lėlę prie dirbtinių gėlių vazos ir tyliai ištarė:

—Tau mano žodžiai skambės baisiai banaliai, bet aš jį tikrai mylėjau, labai mylėjau . .

Nedrįsau klausti, kodėl iširo jos ir Stasio draugystė, kodėl sudužo jos sapnai ir nemiegotų naktų svajonės, nedrįsau net nukreipti kalbos kiton pusėn, tik sėdėjau ten nukorusi galvą ir laukdama, kad šeimininkė vėl prabiltų. Ji ūmai nusišypsojo ir grįžo prie manęs:

—Atleisk, mano žodžiai tau sugadino nuotaiką, bet, kai randi progą atvirai nuo savo sielos sunkumų vežimą nustumti, tai ir šneki pirmiausia apie savo bėdas. Va, ir pas mane yra šviesesnių dėmių, nemanyk, kad aš melancholijoj lyg vandenyje plaukioju.

—Einam laukan, — pasiūlė ji, nes kambarys buvo kupinas bėdų ir sugadintos nuotaikos. — Mane žavi aštrus šaltis ir žiemos vakarai, gal dar snigti pradės, matai, kažkas dangų nudažė juodai ir užtepė visas žvaigždes.

Gatvėje mus pasitiko draugiškas šaltis ir gnybtelėjo į skruostus. Pro nosį praskrido mažutės, aštrios snaigės, jieškodamos patogesnės vietos nutūpti. Grandinėmis kaustytos mašinos šliaužė pažliugusia nuo druskos gatve ir iš po ratų taškė purvina tyre virtusį sniegą. Pro mus nutrepsėjo keli praeiviai, paslėpę galvas apsiaustų apikaklėse ir lyg garvežiai pūsdami garų kamuolius. Gatvės buvo pustuštės ir alsavo nykumu. Man darėsi nejauku ir šalta. Besižiojant pasakyti, kad toks betikslis slampinėjimas man nusibodo, ji timptelėjo mane už skverno ir sustojo:

—Va, ten aš dirbu . .

Smalsiai pažvelgiau į plikų krūmų ir medžių rate dunksantį stilingą pastatą. Virš didžiųjų durų baltas angelas laikė už rankutės susivėlusį berniuką, o po jų kojomis margavo kažkoks paveikslas, kurio per medžių šakas negalėjau įskaityti. Pro langinių plyšius išsprukę keli šviesos spinduliai sniege šoko linksmą šokį, iškraipydami tamsą judančiom šviesos figūrom.

—Gal užeinam į vidų. Parodysiu tau savo vaikus, — ji nusijuokė, — pamatysi mano koplyčią baltesnę už šitą sniegą. Žinotum, kaip ten ramu . .

—Ne dėkui! Tu pradedi kalbėti, lyg būtum viena iš seselių, — pertraukiau.

—O kodėl ne! Kartą vienuolė vyresnioji man pasakė, kad manoji dalia nėra skirta šiam pasauliui. Tai buvo sena ir išmintinga vienuolė. Be to, nieko neliko, kas mane rištų su išoriniu pasauliu, nieko . .

—Tai kiekvienos nusivylusios mergiotės kalba, — man darėsi pikta besiklausant Julės žodžių,—į vienuolyną nestojama tik todėl, kad tas, kurį laikai brangesniu už viską, ūmai nusisuka ir užmiršta tave.

Mano draugė dabar apsisuko ir vėl ėjo šalia manęs, žemai nuleidusi galvą. Ji pamiršo net gėrėtis baltomis žiemos musytėmis, kurių spiečiai lėkė mus pasitikti ir aštriais savo spygliukais badė veidus. Tik netoli namų ji vėl pasikabino ant mano rankos ir sučiulbėjo:

— Tavo tiesa! Bet kartais taip viskas nusibosta, atrodo pilka ir nemiela. Rodos, nieko nėra pastovaus, nieku pasitikėti negalima. Dūžta ne vien tik žaislai, dūžta net gražiausios svajonės.

Julė vėl kalbėjo taip paprastai, tarsi jos visai ir nelietė tie žodžiai:

—Aš nesudušiu, kaip ana lėlė prie popierinių chrizantemų vazos. Žinai, pasilik pas mane iki sekmadienio, laukiu svečių nuo tolimojo Atlanto pakrantės, noriu tave supažindinti. Aš baisiai pasiilgau geros, linksmos draugijos, smagios dainos ir juoko.

Kai gatvės lempa pabėrė ant mūsų galvų negyvos šviesos saują, smalsiai pažvelgiau į Julę. Jos veide spndėjo kažkoks džiaugsmas, o akyse lyg ekrane bėgo jausmai ir maži išdykėliai žiburiukai. Klausiau savęs, ar tai ta pati mergaitė, kuri prieš pusvalandį sakėsi neturinti jėgų surinkti savo gyvenimo skeveldras.

Nebelaukiau sekmadienio, nes reikalai šaukė mane namo, į kasdienybę. Dar dažnai gaudavau iš Julės melsvą voką su daugybe linksmų žodžių ir jaunatvės džiaugsmo. Paskui, vienu tarpu laiškų srovė susiaurėjo ir nutrūko. Buvau pasinėrusi savo darbuose, neturėdama laiko net rūpintis. Geras pusmetis vėl nušuoliavo praeitin, iki mane aplankė melsvas vokas, bet niekuomet nesitikėjau turinio, kurį jame radau. Tai buvo trumpas kvietimas atvykti į Julės pirmųjų įžadų davimo apeigas. Nežinau, kodėl pravirkau. Julės dalia niekuomet nepriklausė pasauliui, tik reikėjo suduižusios lėlės ir svajonių, kad ji tai pilnai suprastų . .

Daiva Nauragytė

* * *

Kodėl gi taip keistai man į akis tu pažvelgei,
Ir suvirpėjai snaigėmis baikšti? [žiemuže?
Argi todėl, kad ten dar žvilga saulės spinduliai
Iš vasaros atsinešti? [užlūžę,

Bijai, kad jie sniegulę nutirpins nuo veido
Ir pusnį byrančiais žiedais pavers?
Ar kad atneš mažų paukštelių aidą,
Kurį miškai, užmiršę tavo burtus, gers?

Bijok balta, bijok šalta žiemuže!
Nes dega spinduliai karšti,
Neramūs, žydintys, mieli, širdy užlūžę,
Iš vasaros atsinešti.

ŠVIESIOJI MŪSŲ TAUTOS ASMENYBĖ

KUN. DR. V. RIMŠELIS

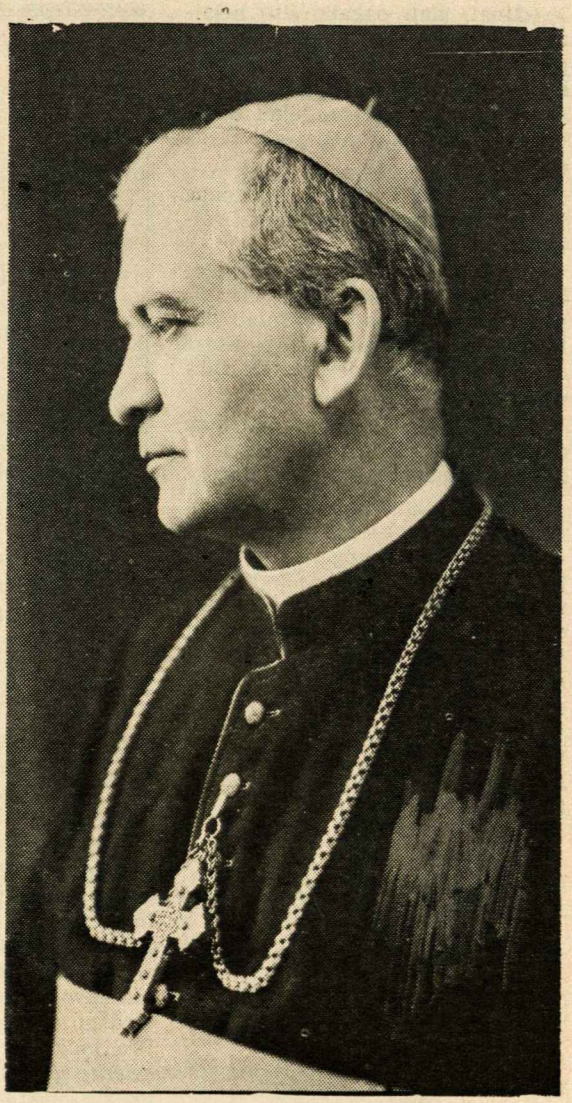

Arkivyskupas Jurgis Matulaitis

Vargingos našlaičio dienos

Nuo Marijampolės miesto iki Lūginės kaimo yra tiktai apie tris mylias kelio. Pro Lūginės kaimą teka Šešupė. Gale kaimo, prie pat miško, kur upė, pasiekusi aukštąjį sodo krantą, pasisuka į kitą pusę, buvo gražus ūkis. Čia gyveno Matulaičių šeima, kurioje išaugo penki vyrai ir trys mergaitės. Pats jauniausias vaikas buvo Jurgutis. Jis gimė 1871 m. balandžio 13 d. ir buvo pakrikštytas kun. Jurgio Čėsnos (baltojo marijono) Marijampolės parapijos bažnyčioje balandžio 20 d.

Jurgutį, patį mažiausią vaiką, šeimoje visi labai mylėjo. Bet Dievas buvo nutaręs vesti tą kūdikį į gyvenimą skaudžiais ir vargingais keliais. 1874 m. lapkričio 13 d. mirė tėvas, dar jaunas, tik 55 metų. Jurgiukas tada neturėjo nė 4 metukų. Tiek jis tada ir tesuprato, kokia nelaimė buvo ištikusi visą Matulaičių šeimą, bet greitai pajuto jis, ką reiškia neturėti tėvo jaunystės dienose. Liko dar mama, kuri labiausiai mažąjį vaiką mylėjo, bet pati, būdama nesveika, gulėjo lovoje ir tik galėdavo vaiką paguosti, kai šis skųsdavosi, kad žąsys jo neklauso, arba kai, parėjęs iš mokyklos, iš pat Marijampolės, žiemą per šalčius ir lietų, nežinojo, ar skųstis ar verkti.

Batus su mediniais padais (tokiais jis avėdavo eidamas į Marijampolę) kartais ir rankom ir kojom reikėdavo traukti iš molinio purvo. Todėl kartais ir pamokas tekdavo apleisti ir dažnai į jas pasivėluoti. Namiškiai dėl to labai nesiselojo. Jų manymu, kiek vaikas išmoks, tiek jam ir pakaks. Brolis artojas tiesiai pasakydavo, kad prie žagrės nereikėsią rašto.

Labiausiai mažąjį mokinį užjautė motina ir sesutė Emilija, kuri, irgi dar vaikas būdama, motinos pareigas ėjo, kai ši sirgo. 1881 m., pačiame pavasaryje mirė motina. Jurgiukas turėjo tada tik 10 metų. Dabar tikrai pajuto vaikas, ką reiškia netekti tėvų. Emilija tapo jam ir motina ir globėja. Ji labai jam buvo gera. Neblogas buvo ir brolis Andrius, kuris studijavo Maskvos universitete. Per atostogas jis paruošė Jurgiuką į pirmąją klasę. Ir rudenį po motinos mirties Jurgiukas pradėjo iš namų lankyti Marijampolės gimnaziją. Parėjęs namo, iš kelionės visas išvargęs, turėjo pagelbėti namų darbuose. Reikėdavo gyvuliams "akselį" supjauti, karves pagirdyti, malkų ir žagarų krosniai prakapoti ir t. t., o atostogų metu buvo jis visai pilnas darbininkas. Labai skaudu buvo Jurgiui, kad jam tiek mažai arba ir visai nebelikdavo laiko pamokoms paruošti. Kai kurie iš namiškių nepagailėdavo dar ir numesti Jurgiui šiurkštesnį žodį. Skaudu buvo, kai ir už mokslą negalėdavo užsimokėti. Kentėti mokė visas našlaičio gyvenimas. Nusižeminimo mokė Dievulis iš pat mažens. Jurgio drabužiukai gimnazijoje buvo prastesni už visų kitų. Todėl draugai iš jo dažnai ir pasijuokdavo. Bet Jurgis su nusižeminimu visa tyliai pakęsdavo. Negi pasakysi, kad tėvas ir mama mirę, ar kad Emilija nemoka siūti, arba kad ūkininkas Jonas dažnai pasako užbardamas: tai tau čia, brol, ne gimnazija prie žagrės!

Gal nuo sunkaus darbo ir peršalimo jau nuo antros klasės Jurgiukas pradėjo jausti vienoj kojoj didelį skausmą. Skausmai nuolat didėjo, vėliau atsirado žaizda, ir jis turėjo vaikščioti pasiramsčiuodamas su kūjokais. Pasirodo, kad tai būta kaulų džiovos, kuri jo neapleido visą gyvenimą. Nuolatinis kaulų gėlimas išmokė Jurgį nesiskūsti ir nešti gyvenimo sunkumus visu kantrumu.

Tobulumo ir šventumo keliu

Labai daug turėjo iškentėti Jurgis, tuomet penktos klasės mokinys, kai dėl ligos reikėjo pertraukti mokslą. Tačiau per atostogas ligonis pasitaisė, ir pusbrolis Jonas galėjo jį vežtis į Kelcus (tarp Varšuvos ir Krokuvos), kur jis buvo priimtas į dvasinę seminariją. Tai buvo 1889 metais. Tada ir jo pavardė buvo pakeista iš Matulaičio į Matulevičių. Pavardę pakeisti užsispyrė patsai Jonas, kuris jau vadinosi Matulevičium.

Seminarijoje išryškėjo jauno klieriko nepaprasti gabumai ir atsiskleidė turininga ir graži jo siela. Kai vėliau iš Varšuvos kunigų seminarijos buvo parinkti trys gabiausi kandidatai į dvasinę Petrapilio akademiją, jų tarpe buvo ir Jurgis Matulaitis. Akademiją jis baigė magistro laipsniu su ypatingu atsižymėjimu "eximia cum laude-cum nota primus". Akademijoje išaugo kun.

Jurgio sieloje didis tobulybės troškimas. Dviem kursais vyresnis studentas Juozas Skruodis buvo sudaręs asketikos būrelį, prie kurio priklausė ir Jurgis Matulaitis. Asketiniai pasikalbėjimai apie būdus ir priemones tobulybei siekti darė labai daug įtakos į to būrelio narius. Kai kun. Jurgis jautė didį troškimą gilinti pažinimą apie Dievą, tasai troškimas buvo jau ne tik sielos pajudėjimas prie šviesos, bet veikiau tai buvo Dievo jieškojimas iš Jo meilės. Ypač po studijų Friburge (Šveicarijoj), kur susikristalizavo kun. Jurgio prote teologinės tiesos Šv. Tomo mokslo šviesoje, jame pasireiškė didis proto gilumas ir išryškėjo jo asmenyje tikrasis kontempliatyvinis gyvenimas. Kun. Jurgis nebuvo vienas iš tų teologų, kurie jieško dieviškųjų tiesų, nejieškodami dieviškosios meilės.

Gilios mintys apie Dievą persunkė visą jo gyvenimą maldingumo dvasia. Tą maldingumo dvasią charakterizuoja visas jo dienoraštis, kurį rašė tik sau dėl dvasinės naudos. 1910 m. lapkričio 24 d. jisai rašo: "Tie trumpi prie Dievo atsidūsėjimai, tie akimirksniniai dvasios pakilimai dangun, tie Dievo ir artimo meilės jausmai, tas pažvelgimas į viską tikėjimo akimis, visai nereikalauja, kad tam tyčia pašvęstume laiką, nei darbo nekliudo, o tik dar gaivina. Reikia pratintis prie tokios nuolatinės maldos. Ypač mūsų veikliame gyvenime būtinai reikalingas tas šventas įprotis" (Arkivyskupas Jurgis Matulaitis-Matulevičius, "Užrašai", Londonas, 1953, 38—39 pp.).

Nuolatinis kun. Jurgio bendravimas su Dievu privedė jį net prie ypatingų dvasinių pagavimų, kurie paprastai yra ilgo asketinio ir kontempliatyvinio gyvenimo vaisiai mirtingame žmogaus kūne. 1913 m. balandžio 5 d. jis rašo: "Aukoju Tau, Viešpatie Dieve, visus savo darbus, vargus, rūpesčius, visus nemalonumus, sunkenybes, kryžius. Duok, Dieve, kad Tau ir Tavo Bažnyčiai dar daugiau galėčiau dirbti, vargti ir kentėti . . . Kaip saldu Tau tarnauti! Kas bus Tavo danguje, jei čia ant žemės tokiomis saldybėmis žmogaus sielą pripildai, kuomet šventais šiurpuliais per kūną pereini, tarsi į trečią dangų pagavęs nuneši." Ibd. 89—90 psl.)

Gilus kontempliatyvinis kun. Jurgio gyvenimas išaugino jo sieloje didžią Dievo ir Jo Bažnyčios meilę. Malda Dievui, kurią jis užrašė 1911 m., parodo, kad ta siela yra pasiekusi didelių dvasios aukštybių: "Jei valia prašyti, tai duok, Viešpatie, kad aš būčiau Tavo Bažnyčioje nelyginant ta mazgotė, puodkelė, kuria viską valo, o suvartoję meta šalin kur į tamsiausią ir biauriausią kampą, tegul ir aš taip tapčiau suvartotas ir sunaudotas, kad tik Tavo Bažnyčioje būtų nors koks kampelis geriau išvalytas, kad tik Tavo name būtų šiek tiek švariau ir skaisčiau. Tegul paskui mane numeta kur, kaip tą mazgotę, suterštą, sunešiotą." (ibd. 44 ps.)

Didieji darbai

Tokios dvasios niekas negalėjo sulaikyti ir užslopinti. Šita meilės ir pasiaukojimo dvasia, būdama kad ir silpname kūne, prasiveržė į gyvenimą dideliais darbais Dievui, Bažnyčiai, tautai ir tėvynei. Kai kun. Jurgis tapo garsus Petrapilio Akademijos profesorius, kuriuo žavėjosi ne tik studentai, bet ir patys profesoriai, ir kai buvo vėliau paskirtas inspektorium, pats nesirūpino daryti bažnytinės karjeros. Viena tik mintis nedavė jam ramybės, — mintis, kad nesuorganizuoti darbai šiame pasaulyje blėsta ir nyksta, nešdami tik mažą naudą Dievui ir Tautai. Jis troško, kad žmonės gyventų Bažnyčios mintimis. Tasai troškimas ir pašaukė jį į vienuoliškąjį tobulybės gyvenimą. Gi kun. Jurgio Matulaičio pašaukimas buvo kartu Tėvu Marijonų Vienuolijos išgelbėjimas.

Nuo 1909 metų, kai kun. Jurgis Matulaitis, Petrapilio Akademijos profesorius, nusprendė tapti vienuoliu ir atnaujinti žūstančią vienuoliją, prasidėjo jo gyvenime didelio darbo, uolumo ir pasiaukojimo bei ištvermės metas. Pasirodė, kad kun. profesorius J. Matulaitis yra ir organizatorius, ir visuomenininkas, ir vadas.

ARKIV. J. MATULAIČIO BEATIFIKACIJOS BYLA. Spalio 31 d. Romos vikariato didžiojoj tribunolo salėj įvyko pirmasis bylos iškilmingas posėdis, kuriame dalyvavo Romos kardinolo pavaduotojas arkiv. Traglia, tėvai marijonai, Šv. Kazimiero kolegijos vadovybė ir Italijos krašto bei Romos Lietuvių Bendruomenės pirmininkai. Tribunolą sudaro vyriausias teisėjas msgr. Marcello Magliocchetti, du teisėjai pagelbininkai, tikėjimo prokuroras msgr. Agosto Gero, notarai. Bylos postuliatorius yra kun. T. Rėklaitis, MIC, kuris po iškilmingos teisėjų ir savo priesaikos įteikė tribunolui dalį arkiv. J. Matulaičio raštų, kuriuos tribunolas turės ištirti. Tribunolas turės apsvarstyti visa tai, kas liečia arkiv. Matulaičio šventumo garsą ir stebuklus.

Apie bylos pradžią duodama biografinių žinių, kurias parašė Italijos, Šveicarijos, Prancūzijos ir Amerikos katalikiška spauda.

IŠTRAUKOS IŠ ARKIVYSKUPO J. MATULAIČIO UŽRAŠŲ

Mano šūkis teesie: visame Dievo jieškoti, viską didesnei Dievo garbei daryti, į viską įnešti Dievo dvasios ir viską ja persunkti. Dievas ir Jo garbė teesie viso mano gyvenimo centras, apie kurį suktųsi visos mano mintys, jausmai, norai ir darbai.

—o—

Tikrą krikščionį, veikiantį Dievo garbei, jei kas išvaro pro vienas duris, jis grįžta pro kitas. Nes jis pasiaukojęs.

—o—

Uždek tik, Viešpatie, mūsų širdis Tavo meilės ugnimi! Duok tik mums Tavo šventąją Dvasią, kad mes tikrai visko išsižadėję Tavo garbei ir Tavo Bažnyčiai pilnai atsiduotume. Visokios kenksmingos organizacijos, dažnai po visą pasaulį išsišakojusios, veikia dirba pasiknisusios po Bažnyčia ir visuomene. Argi mes nuleidę rankas į tai ramiai sau žiūrėsime? Ne. Mes prieš nedoras jų organizacijas ir nedorus darbus turime pastatyti savo katalikiškas organizacijas, turime dirbti savo katalikišką darbą. Tegu čia mums būna pirmieji krikščionys vadai ir pavyzdžiai.

—o—

Reikia mums žmonių, tai stenkimės mes juos sau išsiauklėti, išlavinti. Nuo to, man rodos, ypatingai reikėtų pradėti mums visus visuomenės Kristuje atnaujinimo darbus. Omnia restaurare in Christo. Visa atnaujinti Kristuje . . . žmogaus širdis, visokių ugnies jausmų pilna, gali būti jėga, kitus sušildančia, uždegančia, skatinančia, kaip garas ir elektra, prie gero darbo patraukiančia ir pastumiančia, arba vėl kenksmingu gaivalu, viską sunaikinančiu. Taigi svarbu žmogų gerai, tinkamai Kristaus dvasicje išauklėti, jo protą tikrai pilna tiesa apšviesti, jo valią į Dievo valią per įsakymus, patartis, pareigas, pašaukimą, įkvėpimą, aplinkybes ir t.t. išreikštas, ryšius stipriai suėmus ir Dievo malone, kurią mūsų motina Bažnyčia per sakramentus ir kitokiais būdais gausiai parūpina, kurią mums pats Dievas taip gausiai duoda, sustiprinti.

—o—

Idealas tik tuomet yra didelė jėga, kuomet mes jį karštai mylime, mokame dėl jo atsidėti, pasiaukoti.

Genutė Buračaitė

U Ž A U G A U

Mamut, juk aš jau didelė!
Ir tėčiui mūsų metų metai.
Atsisuku ir žiūriu sau pro petį,—
Tų vaikiškų dienų procesijos.
Matau, veidukais džiūsta ašaros,
Be širdgėlos o tik iš nekantrumo,
Kaip tolsta nerūpestingumas,
O rūpesčių skara man galvą gaubia,—
Ir lūžta džiaugsmas kaip žaislai.
Norėtus dar ilgai, ilgai žiūrėti,
Bet ne. Prieina laikas
Ir, ant pečių rankas uždėjęs, sako:
"Gana tau praeities, gana baltų dienų procesijos.
Užteko krikštolinio juoko,
Kaip šiam pavasariui užtenka vėjo.
Paimki, vaike, šitą dovaną
Ir drošk iš josios tai,
Kad padarytum džiaugsmo Jam, atnešusi po kojų.

V Ė J U O T Ą V A K A R Ą

Klausaus aš pilko vėjo,
Kuris, atvėręs šaltais pirštais mano knygas,
Tau padainuos visas slaptas eiles.
Parims mėnuo tavuos languose,
Virpės trumpučiai sakiniai vėjuje ir spinduliuos.

Mąstytojas dangus pradės žvaigždėmis degti
Aukšti beržai susipins nublukusias kasas.
O man prikris tiek ilgesio akysna,
Kad net ims ristis ašaros, kaip ištirpęs vaškas,
Karštas ir deginantis mano veidus.

Caristinė valdžia, varžydama ir persekiodama Lietuvoje katalikiškąjį ir tautiškąjį veikimą, nusprendė išnaikinti ir baltųjų Marijonų Kongregaciją. Taigi reikėjo veikti visokių suvaržymų ir persekiojimų aplinkoje. "Kas belieka daryti? Nejaugi atsižadėti savo pašaukimo? Nejaugi aplenkti tą kelią, kurį Dievas mums parodo? Nejaugi vis nusileidžiant ir nusilenkiant prieš visokius neteisingus Bažnyčios priešininkų įstatymus ir norus nieko neveikti? Nejaugi išsižadėjus brangiausių idealų, rūdyti kur susirietus ir susitraukus iš baimės?... Jei pilni Dievo dvasios būsime, viską turėsime galutinai apgalėti. Dvasios nė pančiais niekas nesugebės surakinti, nė kalėjime neužkals, nė ištrėmime nesulaikys" (ibl. pp 24—25.). Ir ištikrųjų kun. Jurgis, būdamas pilnas Dievo dvasios, viską nugalėjo. Visos kliūtys, sutiktos atkuriant vienuoliją, tik dar sustiprino jo ištvermę. Rusų valdžios persekiojimai ir blogų žmonių pikta valia nepajėgė sutrukdyti darbo, kuris pradėtas Dievo įkvėpimu ir pagalba.

Būdamas herojiškas Bažnyčios darbininkas, Arkivyskupas Jurgis Matulaitis nepaprastai nusipelnė visai lietuvių tautai. Jis sudarė bažnytinę Lietuvos provinciją, paruošė konkordatą, atnaujino Tėvų Marijonų Kongregaciją, įkūrė Nekaltai Pradėtosios Švč. Mergelės Marijos Seserų Kongregaciją, sutvarkė antrąją seserų Kazimieriečių Konstituciją, suorganizavo moterų kultūros draugiją. Pagaliau per trumpą laiką jis įnešė daug katalikiškos ir tautiškos dvasios lietuvių tarpe Amerikos kontinente. Visa lietuvių tauta gerbia šventos atminties arkivyskupą Jurgį, kaip nepaprastą ir didelių darbų vyskupą, pasitarnavusį lietuvių tautai ir Bažnyčiai.

Jieškojo tik Dievo garbės

Per visą gyvenimą turėjo arkivyskupas Jurgis kovoti su sunkenybėmis ir kliūtimis..... Mokslo siekdamas, kovojo jis su medžiaginėmis kliūtimis, paskui kunigas, profesorius, vyskupas, apaštališkasis Šv. Sosto vizitatorius Lietuvai sutiko savo veikloje daug opozicijos.

Be to, dieną ir naktį jautė savo kūne labai didelį skausmą. Visa tai sukrovė daug dvasinės jėgos, išmokė kantrumo, nusižeminimo, ištvermės bei patvarumo. Šitos dorybės virto didele galingą antgamtine jėga, kai Jurgio sielą pradėjo gaivinti nepaprasta Dievo ir artimo meilė.

Čia galvoje turiu anuos karo metus, kai kunigas Jurgis Bielanuose (Varšuvos priemiestyje) jo įsteigtai našlaičių prieglaudai ėjo patsai rinkti aukų. Dažnai su maišeliu ant pečių vaikščiojo jis Varšuvoje nuo durų iki durų. Savųjų vargingų našlaičio dienų prisiminimas žadino jame didį gailestingumą, o krikščioniškoji artimo meilė jį gaivino daug aukštesniu būdu. Jo gailestingumo darbus, kad ir toje pačioje Varšuvoje, kur subūrė apie 50.000 neturtingų darbininkų ir tarp studentų sukūrė katalikišką atgimimo sąjūdį, negalima kitokiu būdu paaiškinti, kaip tik prileidus, jog kunigo Jurgio sielą gaivino patsai Dievas herojiška artimo meile. Patsai būdamas nesveikas, rūpinasi kitų sveikata, patsai negalėdamas dėl ligos paeiti, prašėsi nuvedamas į paskaitas, kad galėtų aiškinti krikščionišką mokslą. Jam nesvarbu buvo, kad jį blogos valios žmonės net komunistu ir socialistu apšaukė, nes jis jau seniai buvo įpratęs savęs atsižadėti. Savo darbuose niekada savęs nejieškojo — tik Dievo garbės.

Po arkivyskupo Jurgio mirties Dievas savo Bažnyčioje nenumetė jo į tamsų užmiršimo kampą, taip, kaip dar gyvas būdamas jis maldoje prašė. Jis kelia jį šiandien į altorių garbės šviesą. Romoje praeitais metais buvo pradėta jo beatifikacijos byla, aukščiausioj Bažnyčios instancijoj pradėta svarstyti ir vertinti jo darbai ir dorybės, kad Šv. Sostas galėtų jį paskelbti palaimintuoju ir šventuoju.

Reikia ilgų šimtmečių, kol tautos savo kultūroje išaugina Dievui herojiškų dorybių šventąjį. Mes galime tik džiaugtis, kad mūsų tautoje išaugo tokia šviesi asmenybė, kurią Katalikų Bažnyčia ruošia paskelbti gyvenimo pavyzdžiu visam pasauliui. Iš savo pusės turime prašyti Dievą, kad Jis šią taip svarbią tautai bylą, užtariant Dievo Tarnui Jurgiui, paremtų žemėje dangui artimais ženklais ir stebuklais.

MARIJOS METAI ATEITININKUOSE

(Atkelta iš 3 psl.)

Jausdami enc. "Fulgens Corona" dvasią ir šv. Tėvo troškimus, joje išlietus Marijos Metų pradžioje, trečiosios mūsų pareigos — **garbinti**— konkretesnius posmus galime šiuos suminėti:

1) Kuopų(skyrių ar draugovių susirinkimuose, metinėse šventėse, specialiose Marijos akademijose parodyti Nekaltai Pradėtąją mūsų tikėjimo šviesoje, kurią stiprina Marijos giesmės, muzika, Madonos paveikslai, kryžiai, koplytėlės, meniškai atkurti lietuviškųjų Marijos šventovių modeliai, paveikslai;

2) Įsijungti į Marijos Metų iškilmes, minėjimus, kuriuos rengia parapija, Lietuvių Bendruomenė, draugijos etc. Aktyviai dalyvauti jų programose;

3) Darbu ir auka prisidėti prie bendrojo tikslo, siekiančio parapijose padidinti Marijos švenčių iškilmingesnį šventimą; konkrečia parama ir talka padėti bažn. chorams, keliantiems bažn. muzikos ir giesmės kultūrą;

4) Organizuotai ir drausmingai dalyvauti religinėse procesijose, skirtose Marijos Metų atlaidams pelnyti;

5) Kiekvienas at-kas įsipareigoja kasdien 1 Sveika Marija specialiai skirti už tremtinius, pavergtuosius, už kenčiančią ir persekiojamą Bažnyčią: "kad pagaliau Katalikų Bažnyčioje visame pasaulyje būtų leista džiaugtis laisve, kas yra jos teisė" (Pijus XII). **Kenčianti ir laisvės išsiilgusi Lietuva tebūna stiprinama ir gaivinama mūsų bendrosios, sutartinės maldos — 1 Sveika Marija!**

6) Chicagoje įvyksiančiame Ateitininkų Kongrese apvainikuoti Marijos Metų religinį šventimą ir iškilmingumą, kuriam programą ir detales numato specialiosios Kongreso komisijos.

Tokie metmenys šia proga buvo galima sumesti apie at-kų uždavinius Marijos Metų angoje. Jie teks plėsti, taisyti, taikyti prie konkrečių sąlygų, svarbu tik, kad "Marijos Metai atneštų labiausiai geidžiamų ir išganingų vaisių, kurių mes visi ilgimės" (Pijus XII, enc. "Fulgens Corona").

Tokia yra jaunystė: lyg visuomet besisukančio malūno girnų akmenys. Įpilsi gerus grūdus, gausi gerus ir miltus. Įpilsi blogus ar supelėjusius — miltai bus taip pat blogi. O jei nieko nepilsi, girnų akmenys patys save sutrins.

Don Bosco

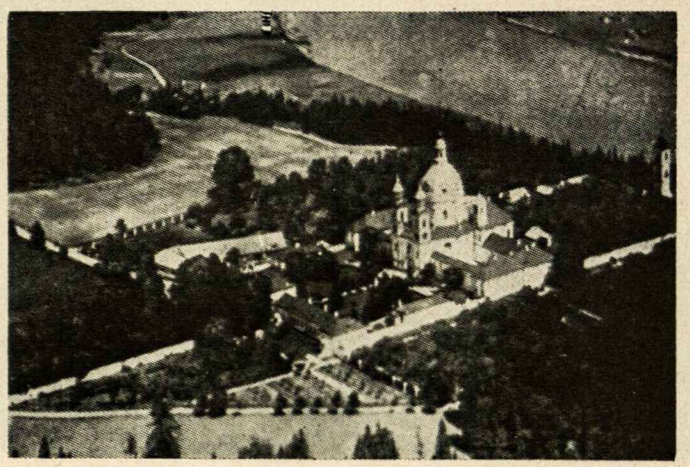

Marijos šventovė Pažaislyje. (Vaizdas iš lėktuvo)

150 MARIJOS ŠVENTOVIŲ LIETUVOJE

Lietuvą puošia dailios, meniškai pastatytos bažnyčios, dažnai stebinusios ne vien saviškių, bet ir svetimšalių lankytojų akis. Aukštyn iškilę bažnyčių bokštai, išsinėrę iš žaliuojančių medžių kilimo, jau iš tolo moja keleiviui užsukti į puošnią, lietuvišką šventovę ir sulenkti kelius prieš altorių, nužertą Amžinosios Meilės ugnimi.

Dalis lietuviškų bažnyčių skirta prisiminti didžiosioms tikėjimo paslaptims, pvz. Švč. Trejybei, Švč. Sakramentui, Kristaus prisikėlimui, dangun žengimui, Šv. Dvasios atsiuntimui, Kryžiaus atradimui ir išaukštinimui, Kristaus atsimainymui.

Kitos Lietuvos šventovės skirtos šventųjų garbei. Populiarūs ir lietuvių mylimi šventieji, sutraukdavę į metinius atlaidus minias tikinčiųjų, yra Šv. Apaštalai Petras ir Povilas, šv. Jonas Krikštytojas, šv. Antanas, šv. Mykolas, šv. Jurgis, šv. Izidorius artojas, šv. Matas Evangelistas, šv. Laurynas kankinys, šv. Ona, šv. Marija Magdalietė, šv. Teresėlė Kūdikėlio Jėzaus ir kt.

O kokios gražios ir puošnios Marijos šventovės Lietuvoje! Jose iškilmingai būdavo švenčiamos metinės Marijos šventės, veržėsi iš širdies giesmės, kilo į dangiškąją Motiną specialūs prašymai ir maldos, ne kartą pažymėtos ir stebuklo ženklais.

Lietuvoje, apimančioje Vilniaus kraštą ir Klaipėdos sritį, amžių tekmėje lietuviai pastatė 150 Marijos šventovių, kurios ugdė tikinčiųjų širdyse meilę Išganytojo Motinai ir kreipė visų akis į žmonių tarpininkę, taip daug galinčią pas Aukščiausiąjį.

Marijos vardu paskirtų bažnyčių randame kiekvienoje Lietuvos dalyje. Įdomus jų pasiskirstymas atskirose vyskupijose, būtent: Vilniaus vyskupijoje — 38, Panevėžio — 26, Telšių — 26, Kauno — 25, Vilkaviškio — 21, Kaišiadorių — 14.

Kai kurios Marijos šventovės išsiskyrė iš kitų ir patapo istorinėmis Dievo Motinos Marijos garbinimo vietovėmis, kur susitelkdavo švenčiausi lietuvių tautos troškimai ir maldos, palaikančios lietuvių tautinę, religinę, dorinę gyvybę.

Aušros Vartai Vilniuje, Marijos apsireiškimas Šiluvoje, stebuklingieji Dievo Motinos Marijos paveikslai Trakuose, Žemaičių Kalvarijoje, Pažaislyje, Krekenavoje, Linkuvoje ir kitose vietovėse sukūrė istorines Marijos šventoves, kurios dabar, švenčiant Marijos Metus, kaip šviesūs žiburiai sušvinta mūsų širdyse ir kviečia jas pažinti, dvasioje aplankyti ir parsinešti iš jų tvirtybės, taip reikalingos Marijos žemės vaikų širdims.

K. J. P.

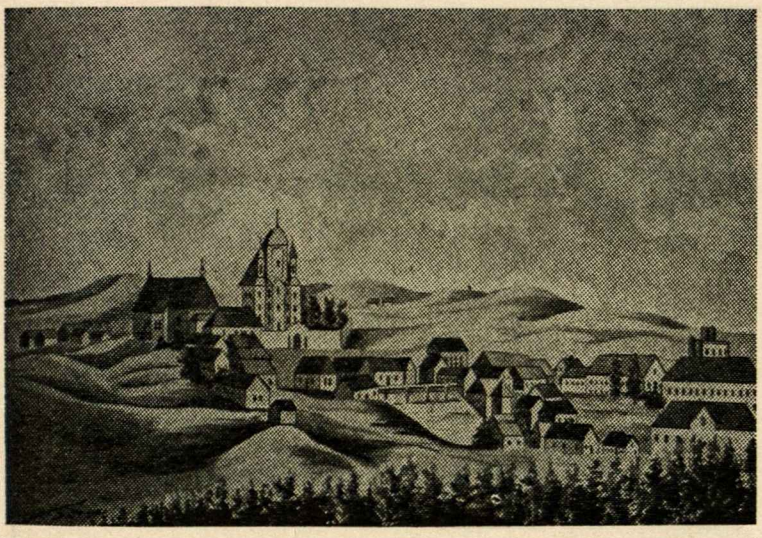

Kražių miestelis praeito amžiaus gale

ŽEMAIČIŲ KOVOS KRAŽIUOSE

J. JUOZUKAS

Kasdieninių darbų sukūriuose kartais praleidžiame pro akis ir didelius įvykius. Vienas toks ir buvo lapkričio 22 d., kai suėjo 60 metų nuo garsių Kražių skerdynių, kurios į mūsų tautos įstoriją įsirašė kaip dideli žygiai. Tad pravartu ir nūnai ties tais įvykiais kiek sustoti.

Praeito amžiaus viduryje prasidėjo didis lietuvių tautos persekiojimas. Rusai norėjo surusinti lietuvius. Tuo metu Apvaizda ir siuntė vadą — vyskupą M. Valančių. Pradėjus rusams uždarinėti bažnyčias, savo brošiūroje "Maskoliams katalikus persekiojant", — jis rašė:

"Maskoliams bažnyčias atimant, katalikai turi ne vien taip jau vyresnybės melsti, kad to nedarytų, bet susibėgti visos parapijos žmonės, vyriški ir moteriškos, vakarčių nešinos. Turi pripildyti, apgulti bažnyčią ir neleisti maskolių prie Dievo namų. Pačioje bažnyčioje turi nakvoti ir su ašaromis giedodami melsti turi Viešpaties, idant gelbėtų šventą savo bažnyčią . . . Jei kurį žmogų maskoliai muštų, kapotų, čaižytų su bizūnais, visa tai turi iškentėti . . Turėkitės, mano vaikai, turėkitės savo švento tikėjimo, nors jus ir visus išmuštų . . . Nors už tai sodintų į kalėjimus, plaktų, kapotų ar net gyvastį atimtų."

Tai buvo padrąsiną žodžiai didelio vyro savo kenčiančiai tautai. Vysk. Valančiui mirus, greit šituos drąsinimus žemaičiai patvirtino Kražiuose.

Tekalba istorija.

1892 m. Žemaičių vyskupas gavo valdžios įsakymą uždaryti Kražių vienuolyną, vienuoles perkelti į Kauną, sugriauti bažnyčią ir visą vienuolyno turtą perduoti kolonistų žemės ūkio mokyklai

Vos žinia pasiekė kūriją, tuoj "Apžvalga" įspėjo kražiečius:

"Maskoliai nusprendė išnaikyti Kražių mergaičių vienuolyną, o bažnyčią paversti į pravoslaviška cerkvę . . . Jo malonybė ciecorius teikėsi tą sprendimą užtvirtinti . . . Apskelbiu jums, lietuviai, kad iš laiško žinodami, galėtumėte apsisaugoti. Susirinkite į tą vietą iš visų Lietuvos kampų ir užkampių, ir laukite tos valandos ateinant, atbruzdėjus maskoliams stovėkite tvirtai ir savo kūnu padarykite sieną, per kurią bedieviai negalėtų įsilaužti. O jei reikėtų galvą padėti, tai padėsite už tikėjimą, už bažnyčią, už tėvynę. Ar gali būti geresnė mirtis už tą? Tegu supranta šiaurės milžinai, jog mus pirma po vieną visus išmušinės, kaip pasalūs šaudantieji žmogžudžiai, nekaip privers priimti pravoslaviją".

Kražiečiai siuntė prašymus gubernatoriams ir carui. Važinėjo į Vilnių, Petrapilį. Kreipėsi pagalbos į popiežių ir Europos valdovus, prašydami užtarti pas carą jų bažnyčią. Tik šios didelės ir teisingos pastangos neatnešė vaisių.

Bažnytinei vadovybei įsakymo nevykdant, ėmėsi pati valdžia. 1893 m. gegužės 4 d. buvo išgabentos vienuolės. Žmonės bijodami, kad rusai slapta neuždarytų bažnyčios, nuo rugsėjo 1 d. pradėjo ją saugoti. Dieną ir naktį bažnyčioje degė žvakės, kurias aukojo net miestelio žydai, nuolatos budėjo keturiasdešimt vyrų ir moterų. Atvykus miestelin rusų valdininkams, sargai varpu duodavo ženklą. Tada visi skubėdavo į Kražius.

Valdžios spaudžiama kūrija liepė išnešti Švenčiausią. Kun. Mažeika atlaikė mišias, norėdamas konsumuoti tabernakulyje esantį Švenčiausią, bet durelės buvo uždarytos. Viena moteris, ministrantui einant prie altoriaus, atėmė iš jo raktuką ir dingo minioje. Dar dvi dienas vikaras laikė mišias, bet moterys jo neprileido prie didžiojo altoriaus. Valdžiai pakartotinai įsakius, kunigas spalio 6 d. vėl atvyko ankstų rytą į bažnyčią ir rado ją pilną žmonių. Negalėdamas atrakinti, jis atplėšė tabernakulį ir bandė išnešti Švenčiausią. Minia jį sulaikė ir privertė pastatyti ant grindų. Kunigui nesutinkant grąžinti Švenčiausį į altorių, žmonės paprašė 60 metų senuką Roką Šarkauskį, kad šis pagarbiai Viešpatį nuneštų atgal.

Spalio 7 d. bažnyčios uždaryti atvyko Raseinių apskr. sprauninkas Vichmanas kartu su dvasine komisija. Žmonės jų į bažnyčią neįsileido. Nepavyko jiems ir gerumu perkalbėti. Kitą dieną vėl jie bandė uždaryti bažnyčią, bet ir šį kartą nesisekė.

Tada pasklido gandas, kad atvyks pats Kauno gubernatorius Klingenbergas. Gubernatorius pakelyje užsakė 300 kazokų iš Varnių ir į Kražius atvyko lapkričio mėn. naktį iš 9 į 10 (senuoju stiliumi). Uždarymas buvo numatytas kitos dienos rytą, atvykus kazokams. Tačiau įsidrąsinęs gubernatorius panoro tuoj pat bažnyčią uždaryti.

Lydimas savo valdininkų ir kartu atsivežtų dvasinės komisijos narių kunigų, pasiėmęs daug sargybinių,

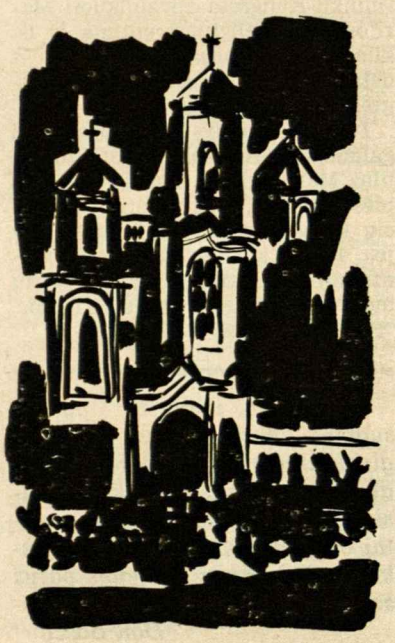

nuvyko prie bažnyčios. Raita sargyba išsirikiavo šventoriuje. Viduje vieni giedojo, kiti buvo užtvenkę bažnyčios duris. Priešais stovėjo du vyrai (Jokūbas Žukauskas ir Jonas Vydeikis), laikydami caro ir carienės paveikslą. Kamžą apsivilkęs, Jasulaitis laikė kryžių. Iš abiejų pusių stovėjo vaikai su žvakėmis. Žmonės tikėjo, kad valdininkai nedrįs jų liesti.

Gubernatorius prašė minios geruoju iš bažnyčios išeiti ir leisti išnešti Švenčiausią. Žmonės jam atsakė: "Mes laukiam atsakymo iš caro". Gubernatorius tvirtino, kad prašymas atmestas.

—Mes iš bažnyčios neišeisime — atsakė minios vardu Jonas Rimkus.

—Suimti jį! — suriko gubernatorius.

Policija atėmė iš Jasulaičio kryžių ir jį taip sumušė, kad iš ausų bėgo kraujas. (Jo kruvina kamža vėliau buvo pristatyta Vilniaus teisme kaip liudininkas). Jasulaičio vietoje atsistojo naujas vyras su kitu kryžiumi.

Neatiduodant geruoju paveikslų, policija puolė juos ir atėmę sudraskė. Gubernatorius įsakė žmones iš bažnyčios išmušti bizūnais.

Raiti žandarai puolė į vidų ir kirto kur kam kliuvo. Žmonės veržėsi lauk. Prie durų pasidarė spūstis. Šventoriuje išbėgusius čaižė sargybiniai.

Kai aikštėje stovėję pamatė kapojamus savo artimuosius, griebėsi tvorų ir akmenų. Jie užpuolė sargybinius, ir šie neatsilaikė.

Gubernatorius ir dalis palydovų, netekę apsaugos, spruko į tuščią bažnyčią; kiti palydovai pabėgo iš miestelio.

Tuo tarpu suskambino varpai ir kvietė tikinčiuosius gelbėti Viešpaties namus. Iš visų pusių plaukė žmonės. Trečią valandą nakties minia išlaužė bažnyčios duris. Išsigandęs gubernatorius su palydovais spruko į viškas ir ten gynėsi, kartas nuo karto atsišaudydami į lipančiuosius.

Susitelkė ir sargybiniai ir norėjo išvaduoti savo viršininką, bet jiems nepasisekė prasiveržti pro spragilais ir šakėmis ginkluotą minią.

Gubernatorius išsigando, kad gali jį suimti. Jis sutiko pasirašyti, kad bažnyčios neuždarysiąs, tuo norėdamas uždelsti laiką, kol iš Varnių atvyks kazokai.

Rytmetį kazokai jau buvo miestelyje ir apsupo jį iš visų pusių. Šaudydami ir kardais kapodami šventoriuje, jie pasiekė bažnyčią, kur žmonės giedojo: "Dievas mūsų gelbėtojas ir stiprybė".

Gavęs gubernatoriaus nurodymus, kazokų vadas įsakė pulti besimeldžiančius. Raiti kazokai lėkė į bažnyčią, trypė kojomis ir šaudė.

Žmonės metėsi laukan. Už valandėlės bažnyčioje liko tik sunkiai sužeisti. Sumuštų, sukruvintų buvo šventoriuje ir gatvėse.

Kazokai siausdami daužė altorius, paveikslus. Tik dabar buvo išneštas niekeno neginamas Švenčiausias.

Visą ekzekucijos metą bažnyčioje gubernatorius laikė su savim atsivežtus kunigus, tuo norėdamas juos pažeminti žmonių akyse.

Sužeisti ir kazokų gainiojami, žmonės spruko iš miestelio, bet sargybos juos sulaikė ir suiminėjo. Kiti bėgo per silpnai užšalusią Kražantės upę ir paskendo.

Niekas nežino, kiek tą naktį žuvo žmonių. Kazokai greit lavonus surinko ir užkasė. Vėliau buvo suimti ir visi sužeistieji. Vidudenį į valsčiaus kiemą buvo suvaryti 4—5 šimtai vyrų, moterų ir vaikų. Čia gubernatoriaus akivaizdoje žmonės buvo nurengiami ir mušami bizūnais. Tik vėliau atvykęs Kauno vice-prokuroras ekzekuciją sustabdė.

Kazokams buvo duota laisvė, ir jie siautė po visą miestelį.

Kiek tada buvo padaryta neteisybių, vienas Dievas težino. Vien kalėjiman buvo išvaryta 250, o kiek liko sužeistų?

Drąsa ir kančia kražiečiai apgynė savo bažnyčią. Ir dar daugiau.

Jų pavyzdys uždegė kitus ir vienybėn sujungė visą tautą. Rusai, nors ir buvo sumanę uždaryti daugiau bažnyčių, po Kražių įvykių nebelietė nė vienos.

Jie tikėjosi užslopinti mūsų religiją, palaužti lietuviškumą, bet iš Kražių kovų mūsų dvasia išėjo stipresnė. Pralietas kraujas ir aukos augino naują idealizmą. Kai despotas norėjo mus sunaikinti, jis— priešingai — mus pabudino. Jis manė griaunąs, o kūrė mūsų atsparumą ir kovingumą.

Ir nūnai, kai dar alma žaizdos ir teka kraujas, anų dienų mitas mums šviečia ir stiprina — ištverti kovoje iki pergalės.

(Naudotasi šia literatūra: Pauliaus Sležo "Kražių įvykių reikšmė tautiniam susipratimui", Židinys, 1933, 12 nr.; J. Virbicko "Kruvinoji Kražių drama" — Ateitis. 1933, 12 nr.; K. Greičio "Katalikiškoji Lietuva"; A. Šapokos "Lietuvos istorija" ir atsišaukimais, išleistais 40 jubiliejaus proga. Valančiaus ir "Apžvalgos" citatos imtos iš minėtų straipsnių.)

Piešiniai Nijolės Vedegytės

PADĖKA

ATEITININKŲ FEDERACIJOS VYRIAUSIOS VALDYBOS ir savo vardu reiškiu nuoširdžiausią padėką Jo Eksc. Vysk. V. Brizgiui, Šv. Kazimiero Kolegijos Romoje Vadovybei: Jo Eksc. Vysk. Padolskiui, Prel. L. Tulabai ir Kun. V. Balčiūnui, Moksleivių At-kų Dvasios vadui Kun. V. Rimšeliui, At-kų Federacijos Garbės Teismo nariui St. Bačkiui Paryžiuje, Studentų ir Moksleivių At-kų Sąjungų Valdyboms, Clevelando Studentų At-kų Draugovei, Hamiltono Vyr. At-kų Kuopai Kanadoje, Barboros Žagarietės At-kių Kuopai Putname, atskiriem ateitininkam bei ateitininkėm, sveikinusiem Kalėdų švenčių ir Naujų Metų proga.

Sveikinimuose išreikšti linkėjimai stiprina mūsų ryžtą aukotis Dievui ir Tėvynei.

S. SUŽIEDĖLIS
Ateitininkų Federacijos Vadas

ATEITININKŲ KONGRESO METAI

Ateitininkų visuotinas kongresas įvyks š. m. rugsėjo mėn. 4—5 d. d. Chicagoje. Visi ateitininkai šiam kongresui jau dabar pradeda ruoštis. Šių metų darbai: rajoniniai suvažiavimai, kursai, kongresėliai bei stovyklos Sąjungų Centro Valdybų bei atskirų vietovių vienetų privalo būti rikiuojami taip, kad nesusidurtų su Kongreso data.

Suprantama, visi ateitininkai Kongrese dalyvauti negalės, todėl vietovėse Kongreso dienomis turi vykti iškilmingi susirinkimai, kur turėtų būti svarstomos tos pačios ateitininkiškojo gyvenimo problemos, kurios bus nagrinėjamos pačiame Kongrese. Jau iš anksto tam turi būti ruošiamasi, užimamos salės, planuojamos programos ir t. t.

Kongreso darbams vykdyti komisijos sudarytos Chicagoje ir New Yorke.

1. Įstatų koordinavimo komisija sudaryta New Yorke. Į ją įeina—J. Adomaitis, P. Minkūnas, V. Vaitiekūnas kan. J. Meškauskas ir V. Maželis. Sausio mėn. 9 d. komisija turėjo pirmąjį posėdį ir pasiskirstė darbu. Atskirų Sąjungų įstatai bus suderinti ir pasiųsti Sąjungų Centro Valdyboms, kurios, pridėjusios savo pastabas, nedelsiant turės grąžinti komisijai galutinai redakcijai.

2. Chicagoje atskiroms Kongresui rengti komisijoms vadovauja Chicagos ateitininkų sendraugių skyriaus valdybos nariai: — skyriaus pirm. **I. Kazlauskas—Kongreso rengimo pirmininkas,** dr. P. Kisielius — meninės Kongreso dalies komisijos pirmininkas, dr. Z. Smilgevičius — bankieto ir vaišių komisijos pirm., A. Daugirdas — Kongreso leidinio komisijos pirm.

Religinės Kongreso dalies reikalus tvarko kun. J. Borevičius, S. J. ir kun. V Rimšelis, MIC.

Butų ir registracijos komisijai vadovauja Em. Vilimaitė.

New Yorke tuojau bus sudarytos dar ideologinei Kongreso programai tvarkyti komisija, parodos komisija, informacijos bei dalis finansų komisijos.

Visos komisijos jau dabar pradeda uoliai savo darbą.

DARBĄ BAIGIANT

Moksleivių Ateitininkų Sąjungos vadovavimo darbą perduodami naujai išrinktai Centro Valdybai, norime tarti moksleiviams ateitininkams keletą žodžių.

Per dvejus metus bendromis darbo pastangomis moksleivių ateitininkų skaičius padidėjo, moksleivių ateitininkų veikla sustiprėjo, ir plačiame pasaulyje esantys moksleiviai ateitininkai užmezgė ryšius su Sąjungos vadovybe. Kaip pirmajame savo kreipimesi į moksleivius ateitininkus pabrėžėme, taip ir dabar norime pakartoti:

Iš svetimame krašte ir svetimas mokyklas lankančios mūsų moksleivijos turi augti lietuviška katalikiška moksleivija, kuri suprastų ateitininkiškus uždavinius ir pilnai juos atliktų, kaip ir pirmoji ateitininkijos karta. Ateitininkai su savo didžiuoju šūkiu — Visa atnaujinti Kristuje, tarnaujant Dievui ir Tėvynei—išėję į platų pasaulį, turi grįžti į Tėvynę ir jai šviesią ateitį sukurti.

Moksleivių Ateitininkų Sąjungos vardu reiškiame gilią padėką "Ateities" žurnalo redaktoriui P. Jurkui, administratoriui kun. V. Dabušiui, dr. A. Damušiui, prof. S. Sužiedėliui, Ateitininkų Federacijos Vadui, kun. dr. V. Rimšeliui MIC, Moksleivių Ateitininkų Sąjungos Dvasios Vadui, Sendraugių ir Studentų Ateitininkų Sąjungoms, Ateitininkų Federacijos Valdybai, Tėvų Marijonų, Pranciškonų, Jezuitų, Nekalto Prasidėjimo Seserų ir Šv. Kazimiero Seserų vienuolynams, kun. P. Gedvilai, A. Šatui, kun. V. Martinkui, kun. dr. V. Bagdanavičiui, Dr. A. Dulskui, J. Baužinskui, J. Kavaliūnui, K. Ašokliui, kun. dr. J. Tadarauskui, kun. St. Ylai, kun. A. Sušinskui, kun. B. Mikalauskui OFM, kun. dr. Ig. Urbonui, kun. J. Raibužiui SJ, kun. P. Ragažinskui, St. Verbickui, A. Kubiliui, inž. P. Baltakiui, K. Keblinskui, A. Sužiedėliui, D. Skudžinskaitei, Iz. Matusevičiūtei, V. Volertui, A. Iešmantui, E. Blandytei, Pr. Zarankai, J. Dėdinui ir D. Laukytei. Taipgi nuoširdžiai dėkojame moksleivių ateitininkų dvasios vadams, kuopų globėjams, valdyboms ir visiems ateitininkams Sąjungos darbų talkininkams ir rėmėjams.

Mūsų didžiausias linkėjimas naujajai Moksleivių Ateitininkų Sąjungos Centro Valdybai ir visiems moksleiviams ateitininkams su meile ir jaunatvišku ryžtingumu dar sėkmingiau dirbti dėl Kristaus ir Lietuvos.

Jūsų
buvusioji MAS Centro Valdyba
Chicago, 1954 m. sausio 13 d.

ANT SPARNŲ TYLAUS IR LIEKNO VĖJO LĖKĖ DAINOS

Pakelės Smilga

V I E N A T V Ė

Jieškojau laimės prarastos
Žieduose jazminų,
Ją vėjas nunešė toli —
Tarp žiedlapių baltų . . .

Jieškojau snaigėje mažoj,
Sklaidžiau jos trapų šydą,
Bet nei vienoj gijoj
Daugiau ji nepražydo . . .

Šešėliais skendo ežere,
Pynėj žvaigždžių vainiko,—
Ir atsimušusi dugne —
Vienatvę man paliko.

Lino Žiedas

N O K T U R N A S

Ošė, supos, verkė ir šnabždėjo
Bangos — aksominės, švelnios;
Ant sparnų tylaus ir liekno vėjo
Lėkė dainos — ilgesingai gailios.

Sustojo prie žvaigždžių —
Ne ten, ir ne vaivorykštės keliu
Pasukit, mano dainos!
Jūs lankykit kaimus,
Kur dienos jaunos žaidė paupiu,
Aš jas dar vis menu . . .
Kaip maldą praeities
Kartoju be vilties
Kai ošia, supas, verkia ir vis šnabžda
Aksomo švelnios bangos.

Stasė Verbickaitė

S V A J A

Tu ateini auksinių pievų plotais,
Nuplovus kojas krištolinėje rasoj,
Lengvutis, tarsi pūkas, tavo apsiaustas šilkinis
Plevena rytmetinėj vėsumos bangoj.

Gležnutėj rankoj baltas žiedas
Rožiniuos skruostuos lėta šypsena,
Gelsvume garbanų, melsvai pražydę akys
Ir lūpų rusvume bevirpanti tyli daina.

Daiva Nauragytė

APTEMUSIOS DIENOS

Stovi medžiai, be žado, apmirę,
Panardinę į lietų šakas.
Ko jūs stovit, bejėgiai, ko tylit?
Lietui plūkti kam tiesiat rankas?

Jūs aukšti, plačiašakiai, galingi,
Tartum kūdikiai bailūs visi.
Rūkuose pilkos šakos nulinko,
Ir purvyne sustojot basi.

Štai žiūrėkite, debesys blaškos,
Lietumi jums užlieja akis.
Paskutinius lapus jau nuraškė
Balzgana, sutaršyta liūtis.

Susiūbuokit galingom viršūnėm,
Atsibuskit iš sapno sunkaus
Ir nuplėškit apšepusias gūnias
Nuo seniai išsiilgto dangaus!
O per properšas saulė sušvistų,
Sutirpintų miglas spinduliuos,
Ir balandžiai į saulę išskristų
Iš kaimyno pastogės senos.

Danutė Vebeliūnaitė

S N A I G Ė S

Laksto, žaidžia ir lekioja
Baltos snaigės!
Čia sukrinta, čia pakyla,
Čia užkimba, čia nubyra
Baltos snaigės!

O kai vakaras jau baigias,
Šiaurės vėjas kai sugroja,
Laksto, žaidžia ir lekioja . . .
Sodai nesuvaldo juoko, —
Jos rately linksmos šoka —
Baltos snaigės!

Ir pavargusios jos tūpia
Į obels šakas,
Šermuonėliuos įsisūpę,
Seną pasaką jos seka.
Klausos sodai, klausos upė
Ir žvaigdynai Paukščių Tako . . .
Seną pasaką jiems seka
Baltos snaigės!

KELIAUJAME SU DAINA —

JAUNYSTĖ LYDI MUS

I. BANAITYTĖ

Nėra pasaulyje tautos, kuri neturėtų savo dainų ir jų nedainuotų. Nebereikalo sakoma, kad daina yra tartum tautos veidrodis, nes iš dainų žodžių ir melodijos galima spręsti apie tautos charakterį, vargus, papročius ir įvairias nuotaikas. Lietuvių tauta nuo seniausių laikų turi daugybę dainų. Iš jų turinio galima spręsti, kad senovės lietuviai nei žingsnio nežengdavo be dainos. Ir šiais laikais, nors Lietuva yra pavergta, daina nemirė. Ji tyliai ir slaptai kuriama mūsų girių požemiuose. Jos kūrėjai yra nauji dainiai—partizanai. Daugelis jų sukurtų dainų pasiekia mus čia Amerikoje. Pabėgę iš už geležinės uždangos perduoda mums tas partizaniškas dainas.

Čia, Amerikoje, augąs lietuviškasis jaunimas — moksleivija irgi neturi pamiršti, kad jų tikroji tėviškė yra dainų šalis. Būtų didelė gėda, jei mes, moksleiviai nebemokėtume lietuviškai dainuoti. Žinokime, kad lietuviškos dainos yra labai gražios ir labai aukštai įvertinamos ne tik savų, bet ir svetimšalių mokslininkų — žinovų. Lietuviškų dainų melodijos yra savotiškos, įdomios; jomis gėrisi ir kitataučiai specialistai. Tikriausia daugelis iš jūsų esate girdėję gražių atsiliepimų apie lietuvišką dainą iš vokiečių, ar ir iš pačių amerikiečių tarpo. Svetimšaliai, kartą girdėję dainuojant lietuvių chorus, kaip "Čiurlionio" ar "Dainavos," niekada nepamirš to gilaus įspūdžio, kurį jiems paliko lietuviškos dainos. Yra sakoma, kad jei tauta nedainuoja, — ji yra mirusi. **Neduokime mirti savo tautai; dainuokime, kai mums linksma, dainuokime, kada liūdna.**

Lietuviškas jaunimas yra būsimoji Lietuva. Iš mūsų daug ko laukia mūsų tėviškė, todėl svarbiausia pareiga yra išlikti susipratusiais lietuviais, mokančiais gerai kalbėti ir dainuoti lietuviškai. Dainuokime lietuviškai savo stovyklose, išmokime naujų dainų ir nepamirškime tų, kurias mokėjome. Daina tegul lydi mus į darbą, į susikaupimą, į laužus. Šia proga dainuokime tik lietuviškai.

Jei negalime būti Lietuvos girių partizanais, būkime lietuviškos dainos, lietuviškos tradicijos partizanai. Mokėjimas lietuviškai dainuoti, ypač tremtyje—svetimame krašte, yra taip pat partizaniškumo reiškinys.

Svarbu yra nepainioti tikros, iš lietuviškos širdies kilusios dainos su svetimomis, išverstomis į lietuvių kalbą dainomis, dažniausia šlageriais vadinamomis. Šie šlageriai yra tik vertimai iš kitų kalbų ir negali atstovauti lietuviškos dvasios, nei jos melodijos. Venkime tokių dainų: šlagerius geriau yra dainuoti tokia kalba, kuria jie yra parašyti, o neversti jų į lietuvių kalbą. Nei jų žodžiai, nei jų melodijos nėra mums artimi. Liūdna, kad daugelis iš mūsų yra pamėgę šlagerius, verčia juos į lietuvių kalbą, dainuoja, žavisi jų melodijomis ir žodžiais. Tai yra kenksminga mums patiems, nes tokiu būdu pametame tikros lietuviškos melodijos charakterio pajutimą. Ir kam gi mums tarpusavyje dainuoti svetimas dainas? Svetimų dainų išmoksime svetimose mokyklose; ten, kai reikia, ir dainuokime jas. Kur yra būrys lietuviško jaunimo, ten turi skambėti lietuviška daina!

Žinoma, kartais nelengva yra mums atskirti, kurios yra charakteringos lietuviškos dainos, kurios yra pasisavintos iš kitų. Patartina mokytis tokių dainų, kurias moka mūsų seneliai, tetos, kurių moko lietuviškose mokyklose, lietuviškuose parengimuose. Mes patys turime kovoti su svetimų dainų veržimuosi į mūsų tarpą ir negalime jų vadinti savo dainomis. Taip pat negalima sakyti, kad svetimos dainos yra negražios, neskambios. Šia proga apie lietuvišką dainą kalbame, kaip apie lietuvybės i š l a i k y m ą svetimame krašte. Lygiai, kaip yra kenksminga lietuviškai kalbant maišyti svetimus žodžius, arba lietuviškiems žodžiams prikergti svetimas galūnes, taip pat yra kenksminga svetimą dainą, apvilkus lietuviškais žodžiais, įmaišyti į lietuviškų dainų tarpą. Tokios svetimos dainos—šlageriai nei savo turiniu, nei melodija nekelia lietuviškos dvasios, nežadina lietuvybės nei partizaniškumo.

Tad dainuokime savo tarpe tik lietuviškas dainas. Tegul skamba mūsų stovyklose, susirinkimuose ir visuose lietuviškuose susibuvimuose tik lietuviška daina! Atsiminkime, kad Algimanto laikais lietuviai dainavo tik lietuviškas dainas, partizanai dainuoja lietuviškai, dainuokime ir mes lietuviškai!

GULBINAI LĖKĖ

Gulbinai lėkė,
Žinelę nešė:
Meskit, berneliai,
Šienelį pjovę.

Meskit dalgeles
Ant pradalgėlio,
Rėdykit žirgelius
Tolimon kelionėlėn.

Tolimon kelionėlėn,
Gudų šalelėn,
Gudų šalelėn,
Slaunon vainelėn.

Lik sveikas, tėvuli,
Lik sveika, motule,
Lik sveika sesule,
Rugių pjovėjėle.

Aš parnešiu tėveliui
Plieno dalgelę,
Aš parnešiu motulei
Lenktą pjautuvėlį.

Jaunai sesulei
Aukso žiedą,
Jaunam broleliui
Šviedrią šoblelę.

Liaudies daina

★

"Mūsų tauta kurs, kol joje išseks kūrybinė galia, kol ji gyva bus. Naujiems laikams užėjus, keičiasi tautosakos objektai, keičiasi ir jos formos, užmirštama senieji padavimai, jų vieton sukuriami nauji. Pasaka ir dainos visuomet buvo ir bus tautos širdies mylimosios viešnios. Buvo ir bus bent tol, kol žmogus mokės sapną sapnuoti.

Balys Sruoga

SPORTAS

Rašo

J. ŠOLIŪNAS

JIE IR MES

Kai prieš ketvertą ar penketą metų palikome niūrias Vokietijos kareivines ir sklaidėmės po platųjį pasaulį, netikėjome, kad naujas gyvenimas tiek daug pakeis mus ir turės tokios slegiančios įtakos. Tie paskutiniai metai atnešė daug naujo. Ir tremties sportiniame gyvenime taip pat prasidėjo naujas ir sunkus lietuvio sportininko laikotarpis. Pastebime, kad mūsuose dabar mažai kas besidomi sportine veikla. Vokietijoje sportavome, net ir alkani būdami, o čia, patogiose sąlygose, sportas baigiamas užmiršti. Ką jau bekalbėti apie sportines problemas, kurios retkarčiais dar bent mūsų spaudoje iškeliamos. Net ir aktyvieji sportininkai neretai neskaito jų ir nesidomi. Gal ir šiame straipsnelyje iškeltos kelios mintys neras didesnio susidomėjimo, tačiau, jei nors keletas sporto entuziastų jas paskaitys, laikysime, kad straipsnis savo uždavinį bus atlikęs

Didžioji sporto paskirtis yra labai paprasta — leisti žmogui kultūringai praleisti laisvalaikį. Tačiau tuo pačiu jis suteikia žmogui ir kitokių vertybių: ugdomos dvasinės ir fizinės galios, stiprinama valia, žmogus turi progą artimai bendradarbiauti su kitais žmonėmis.

Pavergtoje tėvynėje liko didelis skaičius mūsiškių sportininkų. Šiuo metu neturime su jais jokio ryšio, negalimas joks sportinis bendradarbiavimas. Tačiau žinome, kad likusieji tėvynėje vis dar sportuoja, — nors ir kentėdami priespauda, nors ir žudomi. Jie sportuoja priversti! Mums nėra ko aiškinti, kad komunistinėje santvarkoje viskas galima, tad galimas ir sportas per prievartą. **Pavergtasis sportininkas šiandien sportuoja ne dėl to, kad norėtų kultūringai praleisti laiką, bet kad išsaugotų savo gyvybę.** Atsisakęs atstovauti savo pavergėjus sporto aikštėje, jis būtų laikomas didžiausiu išdaviku, ir jo dienos būtų suskaitytos. I sporto aikštę pavergtasis sportininkas eina teroro stumiamas, bet kovodamas už savo pavergėjų garbę, jis turi tik vieną tikslą: išlikti gyvam, kad ateity būtų galima padėti savo tėvynei. Šiandieninis sportininkas Lietuvoje yra kartu ir kovotojas už geresnę tėvynės ateitį.

Pažvelkime dabar į save ir į tuos sportininkus, kurie gyvena laisvajame pasaulyje, ir paklauskime, ar jie, turėdami geresnes sąlygas ir niekieno neverčiami, atlieka savo pareigas. Atsakymo vietoje tegu būna leista paminėti keletą mūsų sportinio gyvenimo faktų, o pats skaitytojas lengvai galės pasidaryti reikiamas išvadas.

Mūsų sportinis gyvenimas Vokietijoje buvo gana gyvas. Nebuvo stovyklos, kurioje nebūtų buvę bent vienerių krepšinio rungtynių, kad ir prieš brolius latvius. Kitose sporto šakose taip pat turėjome pajėgių sportininkų—tiek iš vyresnių, dar Lietuvoje pradėjusių sportine veiklą, tiek ir iš jaunesniųjų. Tremtis išaugino visą eilę lengvaatletų, aukštos klasės stalo tenisininkų ir krepšininkų. Didžiavomės Kovo ar Šarūno krepšininkų laimėjimais, lengvojoje atletikoje pasižymėjo Puzinauskas, Kernius, Šikšniūtė ir kt., stalo tenise — Kačanauskas, Kuncaitis, Sirjatavičius ir daug kitų.

Prasidėjo emigracija. Krepšinio penketukai neiškeliavo visi į vieną vietą, bet išsisklaidė. Galvojome tada, kad tai laikinis dalykas: suvažiuos penki krepšininkai, — ir bus vėl lietuvių krepšinio vienetas, susitiks trys stalo tenisininkai, — ir jau komanda. O lengvaatlečiai galės juk ir individualiai sportuoti. Dėja, taip neįvyko. Išvažiavo keliasdešimt sportininkų į vieną miestą — nieko nesigirdi, išvažiavo į kitą, — ir vėl tylu. Vos atvykus Chicagon, teko tuoj pat atsilankyti viename sportininkų susirinkime. Brolyti mano! Net nusigandau — visi tik švaistosi naujais kostiumais, visi tik žvangina automobilių raktus.

Praėjo keturi metai, ir jie — vis raktus tebežvangina, o krepšinio salės ir sporto aikštės tuščios. Nors ir daug krepšininkų į vieną miestą suvažiavo, bet komandos labai sunkiai lipdosi; nors ir daug stalo tenisininku susirinko kartu, bet jie dažnai žalią stalą pakeitė truputi ilgesniu ir aukštesniu, ir dar ant kėdutės pasilipėjo, kad geriau baltąją mešką matytų. Taip ir leidžiame dienas.

Tiesa, turime keletą sporto klubų Amerikoje, Kanadoje ar Australijoje, bet ir po ketverių sportinės veiklos metų, ta jų veikla vos kruta. Net ir pavieniai mūsų sportininkai, nereikalingi komandų, paskutiniu laiku ima pranykti. Ant vienos rankos pirštų būtų galima suskaičiuoti mūsų lengvaatlečius ir stalo tenisininkus. Tik porą vardų yra šviesiau pasirodę paskutiniu laiku, ir abu iš moterų pusės. Tai lengvaatletė E. Šikšniūtė Amerikoje ir stalo tenisininkė A. Snarskytė Australijoje.

Būtinai reikalinga jieškoti priemonių ir būdų iš šios nemalonios padėties išeiti. Nesuradus greito sprendimo, mūsų sportinė ateitis gali būti liūdnoka. Čia ir sportinės vadovybės ir visų mūsų bendras uždavinys. Jei tik turėsime noro ir entuziazmo, priemones mūsų sportiniam gyvenimui atgaivinti visuomet surasime. Tada galėsime tikėti, kad mūsų sportinės veiklos lapai Amerikoje ar kituose kraštuose nebus palikti tušti.

Kitas svarbus tremties sportininkų, o ypač sporto vadovybės, uždavinys yra paruošti tokių sporto pajėgų, kurios galėtų ateityje būti sporto mokytojais ir treneriais išlaisvintoje Lietuvoje. Apie kūno kultūros mokytojų ugdymo reikalą buvo rašyta "Ateities" 1952 m. 3 nr. Čia tų minčių nekartosime. Tik pabrėšime, kad būtinai reikėtų skatinti ir padėti mūsų jaunimui, kuris ryžtųsi tapti kūno kultūros mokytojais. Tam tikslui reikėtų įsteigti stipendijų fondą.

Daugiau aktyvumo sportiniame gyvenime būtų galima išvystyti bendraujant su vietiniais lietuviais ir jų sportininkais. Santykiai su jais turėtų būti šiltesni ir dažnesni. Tai tik keletas dalykų, kurie tinkamai išspręsti, atitaisys mūsų sportinio gyvenimo paslijusią padėtį, ir grįžęs tėvynėn tremtinys sportininkas galės ten esančiam broliui pasakyti: "Dariau visa, kad Lietuvos vardas būtų išaukštintas ir Tavo kančia sutrumpinta!".

RENKAMAS GERIAUSIAS LIETUVIS SPORTININKAS

Lietuvių visuomenė išeivijoje ne visada parodo didesnio susidomėjimo savais sportiniais klausimais. Dažnai lietuvis sportininkas ir jo pastangos nepakankamai įvertinamos.

Trokšdama labiau pagyvinti lietuvių sportinę veiklą, "Ateities" redakcija paskelbė geriausio lietuvių sportininko, pasireiškusio 1953 metais išeivijoje, rinkimus. Rinkimuose balsuoja visų lietuviškųjų laikraščių sporto skyrių redaktoriai.

Tikimės, kad sekančiame numeryje galėsime paskelbti rinkimų rezultatus ir geriausius mūsų sportininkus.

RED.

STUDIJŲ DIENOS IR NAKTYS

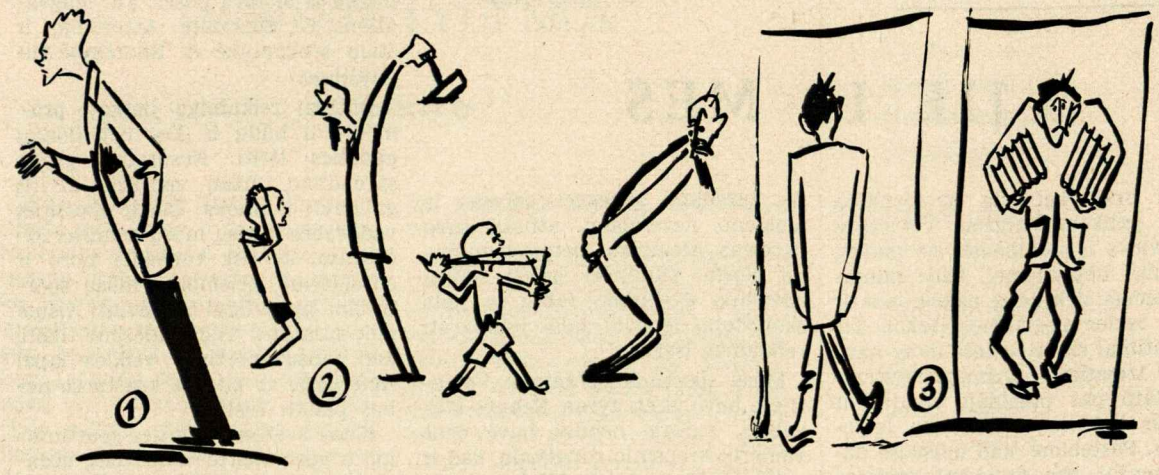

1. Per susipažinimo vakarą New Yorke A. Sužiedėlis Galinai Macelytei: "Ar nebūsiu jūsų, panele, kur tai matęs?"

2. Per diskusijas apie senosios ir jaunosios kartos santykius.

3. Prieš ir po paskaitos lietuvių literatūros temomis.

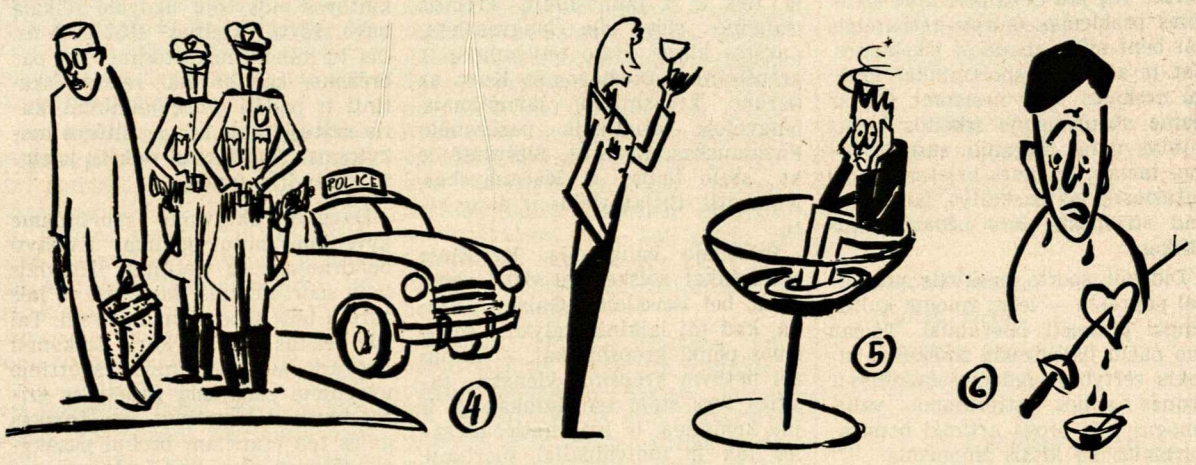

4. Centro Valdybos iždininkas atvyksta daryti pranešimo.

5. Prieš ir po Naujųjų Metų susikimo.

6. Svečiams išsiskirsčius.

Piešiniai G. B.

LIAUDIES DAINA

Mylėjau mergelę,
kaip katinas pelę,
Šiandien nuo tos meilės
smegeninę gelia.

Mylėjau mergelę,
šiandien nebemyliu,
Nes perdaug turėjau
aš draugų subtylių.

Vienas dieną naktį
mus abudu sekė,
Kitas pirko "kendi",
trečias merkė akį.

Apie meilę mūsų
svieto spauda rašė,
Visi humoristai
liežuvius sau tašė.

Ir pasklido gandas
apie meilę mūsų,
Jog tokios nebuvę
nuo vainos su prūsu.

Daug draugų turėjau,
dar daugiau pribuvo,
Iš devinto miesto
apie mudu siuvo.

Ir atvyko vienas
fainas Apolonas,
Ir pradėjo kaisti
mano panai šonas.

Ir pradėjo raibti
mano panai akys,
Ir jaučiaus kaip princas,
sosto atsisakęs.

Šiandien konstatuoti
biskį nemalonu,—
Kad aš be merginos,—
o jis turi žmoną.

Untė Šalapinis

— Jis tvirtina, kad judu giminės.
— Jis kvailys!
— O, tai gali būti tik grynas sutapimas.

Jauna panelė:
— Turbūt labai puiku yra būti parašiutininku. Jūs tikriausiai turėjote daug baisių nuotykių.
Parašiutininkas (jau labai nuobodžiaudamas):
— Taip, panele, tikrai baisu! Įsivaizduokit sau, vieną kartą leidžiuosi ir toje vietoje, kur turėjau kristi, pastebėjau lentą su užrašu: žolę mindžioti draudžiama.

KREIVOS ŠYPSENOS

DARBAI ŽMONĖS

STUDIJŲ DIENOS NEW YORKE

Kam Kalėdų atostogos, o ateitininkams — darbymetė. Vos pasibaigus jų susibūrimui Chicagoje, štai gruodžio 30—31 d. d. New Yorkan suplaukė per 70 studentų ir rytinio pakraščio ir vidurinės JAV dalies studijų dienoms. Jų vedamoji tema buvo studentų ateitininkų lietuviškumas.

Linksmieji momentai

Kas galėjo tikėtis, kad taip pasiseks susipažinimo vakaras. Dar studijų dienų išvakarėse svečių iš arti ir iš toli (net ne ateitininkų) prisirinko pilna salė, kur buvo šokiai ir dainos.

Pirmosios dienos vakare visus studijų dienų dalyvius pasikvietė pas save prel. J. Balkūnas ir Atsimainymo parapijos salėje Maspethe surengė puikią vakarienę. Kalbėjo pats šeimininkas prel. J. Balkūnas, dr. V. Viliamas ir L. Dambriūnas, kun. V. Pakalniškis. Vakarienės metu buvo išpildyta graži programa. Čia Putnamo aštuoneriukė, anot Klimo, giedojo, dainavo ir šoko. D. Nauragytė skaitė savo eiles, D. Lapinskas paskambino savo kompoziciją "Poemą", A. Sabaliauskas—suposmavo juokų. Kun. Pakalniškis parodė filmą iš vasaros stovyklos ir "Ateities" istorijos.

Į Naujųjų Metų sutikimą prigūžėjo pilnutėlė salė. R. Kontrimas turėjo rūpesčio, kur visus sutalpinti. Aukšto meninio lygio programą išpildė sol. Z. Griškaitė ir pianistė J. Rajauskaitė-Šušienė. Konferavo ir visus smagiai juokino aktorius V. Žukauskas.

Studijų rimty

Išrinkę posėdžio prezidiumą (pirmininkauti Joną Dėdiną ir A. Keblinską; sekretoriauti — A. Barzdukaitę ir V. Skrupskelytę), dalyviai aktyviai jungėsi darban — atydžiai sekė paskaitas, svarstė iškeltus pasisakymus ir itin gyvai reiškėsi diskusijose.

SAS dvasios vadas kun. J. Petrėnas pirmoje paskaitoje nurodė lietuvybės ir katalikybės reikšmę ir vietą studento ateitininko gyvenime.

Paskaitoje "Lietuviškoji knyga laisvės netekus" prof. J. Brazaitis apžvelgė lietuviškosios literatūros raidą iki mūsų dienų. Ypač vertingas buvo "literatūrinio minimumo" nurodymas, su kuriuo turi susipažinti kiekvienas studentas.

Stud. A. Sužiedėlis savo paskaitoje nurodė charakteringą dabartinės studentijos uždavinį — supažindinti senesniuosius su naujomis vertybėmis, o jaunesniuosius — lietuviškąja kultūra, kurstyti juose tėvynės meilės ugnį.

V. Vaitiekūnas savame pranešime — "Tarptautinė realybė ir išsilaisvinimo viltys" įvertino dabartinę padėtį, pabrėžė kilnios, idealistinės asmenybės svarbą.

Dr. J. Kazickas palietė lietuviškąją ir amerikoniškąją kryžkelę Prelegentas itin kėlė tautinės reprezentacijos reikalą, sąmoningą tautinių kultūrinių vertybių pasisavinimą bei naudojimą.

Elgesio aktualijomis atskirai mergaitėms ir vyrams kalbėjo Vl. Brazaitienė ir dr. V. Šmulkštys.

Studijų dienos praėjo jaunatviško darbingumo ženkle. Reikia linkėti ir tikėtis, jog įgytos žinios bus panaudotos kovoje už lietuviškumą kasdieniniame išeivijos gyvenime. To tikisi organizacija, to laukia Lietuva.

Kęst. Kudžma.

STUDIJŲ DIENOS CHICAGOJ

Kalėdų atostogos vysto gražią ateitininkų tradiciją. Štai ir per praeitąsias (gruodžio 26—27 dd.) Chicaga subūrė rinktinio jaunimo būrį stud. at-kų sąjungos studijų dienoms. T. T. Jėzuitai vėl šiltai parėmė jaunatvišką pasireiškimą, nešantį naudą ir ateitininkams, ir Lietuvai.

Ateitininkai jieško būdų laiko problemoms spręsti. Į jas atkreipdami gyvą dėmesį ir nepervertindami savų jėgų, jie talkon kviečiasi ir vyresniuosius. Štai chicaginiam sąskridy keletas iš jų savo paskaitomis davė savus įnašus jaunuomenei.

Minčių lobynas

Kun. dr. A. Baltinis, pirmasis prelegentas, sugretino šiandien jaunimą supančias kultūras, patiekė savąjį jų įvertinimą. Tarp didžiųjų uždavinių glūdi tvirtas savos kultūros įsisąmonijimas ir ėmimasis konkrečių priemonių lietuviškojo turto išlaikymui.

Mok. J. Kavaliūnas savoj paskaitoj nagrinėjo religijos ir tautybės santykį. Jos viena antrą remia. Religija tai stipri atsvara prieš nutautėjimą, egoizmą. Tautinės emocijos turi remtis stipriais pagrindais. Partizanų darbo tęsinys —jaunųjų pareiga.

St. Rauckinas paanalizavo lietuviškąją bendruomenę, iškėlė jos integraliųjų dalių silpnybes. Studentijos uždavinys dabar sunkesnis, negu nepriklausomybės laikais. Ji turi išeiti prieš laiko dvasią, nebijodama nepasisekimų. Ji pirmoji turi statyti užtvarą nutautėjimo bangai, būti tautiniu švyturiu. Akademikai turi tapti asmenybėmis, ne individais.

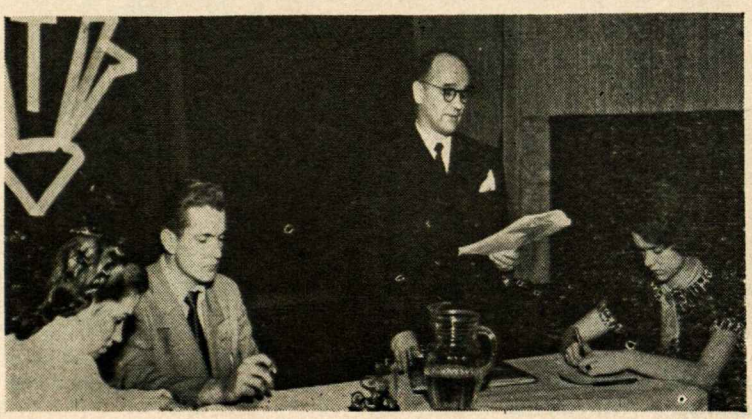

Iš Stud. At-kų Dienų. Paskaitą skaito V. Vaitiekūnas, sėdi A. Keblinskas — dienos pirm., sekretorės: A. Barzdukaitė ir V. Skrupskelytė. Nuotr. V. Maželio

LIETUVOS NACIONALINĖ M[illegible]DO BIBLIOTEKA

Nuotr. V. Maželio Studentų ateitininkų studijų dienos New Yorke, studentai klausosi paskaitos.

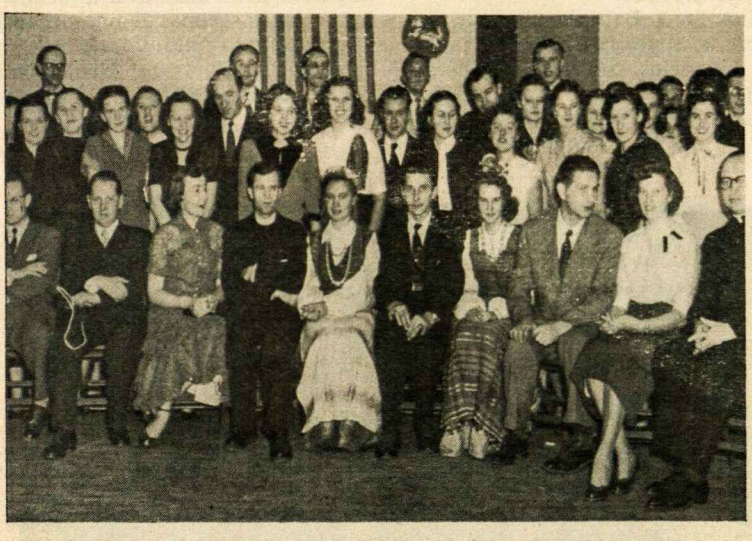

Stud. At-kų studijų dienos Chicagoje. Viršuje — studijų dalyvių dalis; apačioje — visi dalyviai.

B. Babrauskas, Lietuvių Rašytojų D-jos pirmininkas, atskleidė lietuviškosios knygos praeities kelią, apgailestavo jos dabarties vargo metus, metė žvilgsnį jos ateitin.

O. Krikščiūnienė ir dr. Z. Danilevičius atskirose paskaitose mergaitėms ir vyrams svarstė šiandieninius tarpusavio santykius.

Gyvas aktyvumas

Po kiekvienos paskaitos vyko spontaniškos diskusijos. Pirmininkai — V. Kleiza ir J. Vyšniauskas— turėjo stipriai prilaikyti vadeles. Jaunieji drąsiai reiškė savo mintis ir sveikos kritikos būdu turtino savo žinyną. Daugelis temų bus tęsiama draugovėse.

Jaunatviškas gyvumas puošė vaišes, pasilinksminimus. Ir p. Trimakienės restoranas pietų metu nušvito studentiška dvasia. Darni daina rado dažną progą; vieninga giemė skambėjo pamaldų metu.

Jauki užbaiga

Iškilmingame baigiamajame posėdyje kalbėjo kun. dr. V. Rimšelis — MAS Dvasios Vadas; L. Širmulytė — Liet. Stud. Sąjungos atstovė; T. J. Borevičius — Dvasios Vadas; Vyt. Žvirzdys; K. Kudžma — SAS CV pirm. ir šeimininkas J. Šoliūnas. Meninėje programoje puikiai pasirodė vietos ateitininkai.

Šiose studijų dienose dalyvavo ne vien chicagiečiai. Čia jungėsi ir svečiai iš Urbanos, Clevelando, Detroito, St. Louis, Madisono ir net iš Philadelphijos, Syracuse bei New Yorko. Dalyvių skaičius nedidelis—apie 40, bet naudos galimybės plačios. Jie stiprėja patys, padės sutvirtėti ir kitiems lietuviškumo sargyboje.

Kęst. J. K.

STUD. S-GOS SUVAŽIAVIMAS New Yorke. Viršuje — suvažiavimo dalyviai; apačioje — baigiamasis iškilmingas posėdis su garbės prezidiumu; apačioje kairėje — paskaitą skaito dr. J. Girnius.

LIET. STUD. S-GOS SUVAŽIAVIMAS NEW YORKE

Sausio 2—3 dd. Angelų Karalienės ir Apreiškimo parapijų salėse įvyko šiais metais pirmasis didelio masto akademinis susibūrimas — Lietuvių Studentų S-gos JAV-se visuotinis suvažiavimas.

Suvažiavime sparčiai įsijungta darban. Invokacija, CV pirmininko žodis ir rinkimai. Suvažiavimo pirmininkais išrinkti: R. Kezys ir A. Kėželis; sekretoriatan: D. Vieraitytė, M. Ingelevičiūtė; rezoliucijų k-jon — A. Barzdukas, J. Bilėnas, K. Kudžma. Po CV ir skyrių pranešimų pravestas pavyzdinis Bostono skyriaus susirinkimas, įjungęs R. Mantautaitės paskaitą apie matematiką kasdieniniame gyvenime ir suteikęs progos diskusijoms.

Akademinės ideologinės organizacijos bene pirmą kartą padarė savo pranešimus. Skautus akademikus atstovavo dr. H. Lukaševičius, socialdemokratinį jaunimą — stud. Repečka, "Šviesos" Sambūrį — stud. Gureckas, SAS — K. Kudžma. Pranešimai sukėlė gyvų diskusijų. Pasigirdo bendradarbiavimo L. stud sąjungos rėmuose balsų. Gražiai atsiliepta apie ateitininkus.

Meno ir šokių vakaras puikiai pavyko. Programą išpildė: B. Račkauskas (meniška deklamacija), A. Sužiedėlis (sava "nerimta" kūryba), Hartfordo mergaičių kvartetas ir Putnamo aštuonetukas (pasirodęs dainomis ir tautiniais šokiais) ir jaunos solistės: V. Stankūnaitė, N. Mačiūnaitė ir A. Gaigalaitė.

Antrąją dieną po sumos ir įvairių komisijų posėdžių įvyko rezoliucijų priėmimas ir iškilmingas aktas. Dėmesio centre buvo prof. dr. J. Girniaus paskaita — Lietuvis studentas lietuviškumo ir amerikoniškumo kryžkelėj.

Suvažiavimas visuotinis, bet ne pilnateisis — jame dalyvavo tik apie 100 narių. Jį sušaukė CV; techniškus darbus atliko speciali rengimo komisija ir New Yorko studentų skyrius. **K—**

KANADOS JAUN. ATEITININKŲ SUVAŽIAVIMAS

1954 m. sausio mėn. 2—3 d. d. Hamilton, Ont. įvykęs suvažiavimas praėjo didelėje darbo ir susikaupimo nuotaikoje.

Išklausę šv. mišių ir pasisėmę dvasinės stiprybės bendroje šv. komunijoje pradėjome darbą. Suvažiavimo metu buvo keturios paskaitos: kun. dr. J. Gutausko "Religinis savęs auklėjimas", p. Razgaičio "Pašaukimas", p. Prapuolenytės "Knygų ir žurnalų skaitymas" ir p. Matulionio "At-kas organizacijoje ir gyvenime". Suvažiavimo metu pravesta visa eilė konkursų, kuriuose dalyvavo beveik visi jo dalyviai. Dailaus skaitymo konkursą laimėjo G. Latauskaitė, Hamiltonas, iškalbos konkurse pirmąją vietą — Danutė Čelkutė, Hamiltonas, antrąją vietą — Gajina Laurinavičiūtė, Torontas, deklamavimo — Dalia Gotceitaitė, Torontas, ideologinių žinių — Teresė Verbickaitė, Hamiltonas, užrašų vedimo — Lina Verbickaitė ir Aldona Gurgždytė, Hamiltonas, ir Lietuvos istorijos ir geografijos — Jonas Staškevičius, Torontas. Toronto kuopos pravestas pavyzdinis susirinkimas sukėlė di-

delio susidomėjimo suvažiavusių tarpe, o ypatingai jo metu skaitytas Aldonos Gvazdaitytės referatas "Ateitis ir at-kas".

Užbaigai suruošta šauni arbatėlė, į kurią atsilankė daug svečių iš Toronto ir Hamiltono.

Išsiskirstėme atsigaivinę ir sustiprėję ateitininkiškoje dvasioje, kupini energijos dirbti ir kovoti.

I. Verbickaitė

KULTŪRINIS GYVENIMAS

● **Leonardas Žitkevičius** parašė eilėraščių knygą vaikams, kuri vadinasi "Saulutė debesėliuose". Knyga netrukus išeis iš spaudos.

● **Akt. Stasys Pilka** redaguoja lietuviškojo teatro almanachą. Almanachas turėsiąs per 200 puslapių. Jame bus apžvelgtas paskutiniojo penkmečio lietuvių teatro veikla tremtyje.

● **Milašiaus "Miguel Manaros"** veikalas greitu laiku gali pasirodyti operos scenoje. Garsus italų kompozitorius prof. Nozzetti pradėjo komponuoti šiam veikalui muziką.

● **Vladimiras Šilkarskis,** buvęs Kauno universiteto filosofijos profesorius, vis dar profesoriauja Bonnos universitete, Vokietijoje. Paskutiniu laiku prof. Šilkarskis yra užsimojęs išversti į vokiečių kalbą visus didžiojo rusų filosofo Vladimiro Solovjovo raštus. Šiam darbui prof. Šilkarskis pasikvietė pagalbon buv. Kauno un-to filosofijos katedros vedėją prof. dr. Strauchą, kuris šiuo metu gyvena Linze.

● **Tautos Himnui** pereitų metų pabaigoje suėjo 55 metai. Dr. Vincas Kudirka parašė eilėraštį "Tautišką giesmę", kuri buvo išspausdinta 1898 metų paskutiniajame "Varpo" numeryje. Šita giesmė ir virto mūsų tautiniu himnu.

● **Lietuvių meno paroda** Brooklyne praėjo su dideliu pasisekimu. Parodoje savo darbus buvo išstatę 11 liet. dailininkų, du iš jų vietiniai lietuviai. Viso buvo išstatyta per 50 kūrinių. Paroda vyko Apreiškimo par. salėje, gruodžio 13 - 23 dd.

● **Putnamo Nek. Pras. seserys** Marijos šventųjų metų garbei yra pasiryžusios pastatyti paminklą — didelę koplyčią. Statybos darbai jau pradėti ir su dideliu spartumu eina į priekį. Statybai vadovauja inž. J. Augustinavičius ir Ig. Malinauskas. Koplyčios projekto autorius yra inž. Kriščiukaitis.

● **Arkiv. J. Matulaitį** ir jo kanonizacijos bylą plačiai paminėjo prancūzų katalikų dienraštis "La Croix", nupasakodamas arkivyskupo gyvenimo bruožus ir nuopelnus įkuriant Lietuvos bažnytinę provinciją.

SAS BARUOSE

Kalėdų ir Naujųjų Metų proga Stud. At-kų Sąjungą sveikino J. E. vysk. V. Brizgys, J. E. Vysk, V. Padolskis bei Šv. Kazimiero Kolegijos Romoje vadovybė, dr. Bačkis, prof. dr. K. Pakštas, MAS Centro Valdyba ir kt.

SAS Spaudos ir Informacijos skyriui vadovauja Juozas Dėdinas. Jam talkininkauja Baltimoriečiai ateitininkai: Jonas Dėdinas, Irena Lozaitytė.

Kęstutis Kudžma, SAS CV pirmininkas, gruodžio 13 dieną lankėsi Bostono stud. at-kų draugovės susirinkime, kuriame skaitė paskaitą kultūrinės integracijos tema.

Naujai įsikūrusių stud. at-kų draugovę Philadelphijoje prieš Kalėdas aplankė SAS CV vice pirmininkas Ričardas Kontrimas. Draugovei vadovauja: Rita Žukauskaitė (pirm.) ir Kęst. Pliuškonis.

Vyt. Vygantas skaitė paskaitą Illinois Un-to suruoštam lietuvių vakare gruodžio 6 d. Jis supažindino svetimtaučius su Lietuvos praeitimi, dabartimi ir jos ateities viltimis.

Jonas Šoliūnas, Chicago stud. at-kų d-vės vald. pirm., redaguoja sporto skyrių "Drauge."

Putnamo studenčių grupė gražiai pasirodė dainų ir tautinių šokių SAS stud. dienų meno programoje ir studentų vakare Brooklyne.

MOKSLEIVIŲ ATEITININKŲ SĄJUNGOS VALDOMŲJŲ ORGANŲ RINKIMŲ KOMISIJOS POSĖDŽIO,

įvykusio 1954 m. sausio 8 d., Tėvų Jėzuitų Namuose, 5541 So. Paulina, Chicago 36, Ill.

PROTOKOLO IŠTRAUKA

Gauta 18 vokų su balsavimo lapais iš sekančių kuopų (numeris po kuopos vietovės — balsuotojų skaičius): Roselando kuopa, Chicago — 6; Kun. Lipniūno kuopa, Chicago — 11; Hartfordo kuopa — 7; Maironio Vardo kuopa, Cleveland — 13; Vilniaus Aušros Vartų kuopa, Chicago — 6; Šv. Jurgio kuopa, Chicago — 22; Worcesterio kuopa — 16; Maironio kuopa, Boston — 16; Šv. Antano kuopa, Cicero — 16; Marijos Pečkauskaitės kuopa, Brooklyn — 10; Baltimorės kuopa — 11; Barboros Žagarietės kuopa, Putnam — 3; Brocktono kuopa — 11; Springfieldo kuopa — 1; Šv. Kazimiero kuopa, East St. Louis — 5; Šv. Kryžiaus kuopa, Chicago — 5; Lietuvos Karaliaus Mindaugo kuopa, Detroit — 15; Brighton Park kuopa, Chicago — 10. Viso — 183 balsai; vienas iš jų rastas netinkamu, nes balsuota už 7 kandidatus į Centro Valdybą.

Skirstant balsus vietovėmis, už Centro Valdybą Clevelande rasta 122 balsai, už Centro Valdybą Chicagoje — 59 balsai. Už Kontrolės Komisiją Brooklyne — 96 balsai, už Kontrolės Komisiją East St. Louis — 86 bals.

Rinkimų Komisija, apsvarsčiusi balsavimo davinius, randa, kad balsuotojai pasisakė už Centro Valdybą Clevelande, o Kontrolės Komisiją Brooklyne.

Centro Valdybą sudaro:

A. Barzdukas	108	balsai
A. Kasulaitis	92	"
J. Vyšniauskas	88	"
E. Apanavičiūtė	71	"
L. Iešmantaitė	69	"

Kandidatai:
J. Kijauskas
V. Palubinskas
D. Staniškis

Kontrolės Komisiją sudaro:

K. Kudžma	88	balsai
R. Kontrimas	85	"
A. Baužinskaitė	67	"

Kandidatas:
R. Adomaitis.

Rinkimų Komisija nutaria rinkimų davinius pranešti visoms Moksleivių Ateitininkų kuopoms ir paskelbti spaudoje, balsavimo lapus sunaikinti, o kuopų raštus, kuriais balsavimo lapai buvo atsiųsti, kartu su šio posėdžio protokolu perduoti Centro Valdybai.

Šiuo Rinkimų Komisija laiko savo darbą baigusi.

Nuorašas tikras
Dangyra Laukytė
MAS Rinkimų Komisijos Sekretorė

● **Karaliaučiaus archyvas,** kuris šiuo metu yra patalpintas Goettingene, sutraukė didelį skaičių vokiečių istorikų. Jie studijuoja vokiečių ekspansijos kultūrą Rytprūsiuose ir Baltijos kraštuose. Goettingene kurį laiką buvo ir prof. Z. Ivinskis. Pasikalbėjimuose su juo vokiečių istorikai ne kartą yra išreiškę pageidavimą, kad ir patys lietuviai plačiau išdėstytų savo istorinius požiūrius tais klausimais.

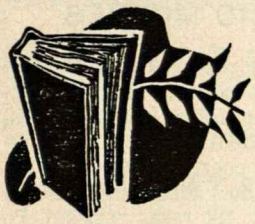

ATSKLEISTA KNYGA

LIET. ENCIKLOPEDIJOS I TOMUI PASIRODŽIUS

Išleisti savą enciklopediją — sena mūsų šviesuomenės svajonė, jau 1910 m. raiškiu žodžiu nusiskardenusi. Pats sumanymas tuo metu buvo iškeltas "Vienybėje Lietuvninkų" ir "Tėvynėje" (abu JAV), o jiems atsiliepė ir "Visuomenė" (Vilniuje). Ir tuomet visiems atrodė, kad lietuviškasis žinynas tikrai pasirodys, nes pats didžiausias ano meto lietuviškosios knygos leidėjas Antanas M. Olševskis *) pakvietė Kleofą Jurgelionį (Kalėdų Kaukę) sudaryti enciklopedijos redakciją ir paskyrė tam darbui reikalingų lėšų. Tačiau šis sumanymas anuo metu pasirodė dar per ankstyvas esąs: mūsų šviesuomenės jėgos buvo per silpnos skubiai paruošti pirmąjį jos tomą, o antra — toji šviesuomenė per porą metų neįstengė susitarti ir dėl pačios enciklopedijos krypties. Užtęstas darbas ir nuolatiniai ginčai išgąsdino leidėją, ir nebepasirodė ta ilgai lauktoji mūsų enciklopedija.

Tautai atgavus laisvę, vėl buvo susirūpinta savos enciklopedijos leidimu. Tačiau nei "Švyturiui" (1923—1924), nei "Kultūrai" (1926) nepavyko tiek lietuviškosios, tiek lituanistinės enciklopedijos gražaus užsimojimo paversti tikrove. 1927 m. su visai nauju sumanymu pasirodė Lietuvių Katalikų Mokslo Akademija, pradėjusi ruošti 5—6 tomų "Lietuvos Žymesnybių Žodyną". Tam Žodyne buvo numatyta sutelkti žymesnių asmenų biografijas, mažiausia kiekvienam skiriant po pusę skiltie. Darbas buvo pradėtas ir iki 1930 m. pradžios jau iš dalies buvo spaudai paruošta I-sis tomas, aptvarkyta medžiaga 4-riems sekantiems ir jam išleisti surastos lėšos (jos vėliau buvo sunaudotos "Suvažiavimo Darbams" spausdinti.)

1929 m. gale "Spaudos Fondas" nutarė leisti **Lietuviškąją Enciklopediją** ir vyr. redaktoriumi pakvietė prof. Vaclovą Biržišką, o 1930 I. 25 jau priėmė ir jos leidimo planą. Todėl 1930. II 10 Lietuvių Katalikų Mokslo Akademija pasiūlė "Spaudos Fondui" leisti vieną enciklopediją, nes leidžiant dvi atskiras, galime perdaug susiskaldyti ir ir daugelio nesutarimų dėl jos netesėti. Po visos eilės pasitarimų krypties bei apimties 1931. III 5 buvo pasirašyta bendro darbo sutartis ir sudaryta LE redakcija: vyr. red. prof. Vacl. Biržiška, vice-red. prof. Pr. Dovydaitis (LKMAk.), redakc. nariai: prof. preL. Bl. Česnys (LKMAk.), prof. V. Krėvė-Mickevičius, prof. Vl. Lašas ir "Spaudos Fondo' atstovas V. Kvieska; vėliau dar buvo pakviestas red. nariu ir prof. M. Biržiška. Pirmasis LE sąsiuvinys (ji buvo leidžiama atskirais sąsiuviniais) tepasirodė tik 1931. X. 1, o paskutinis arba dvyliktasis — 1933 IV. 3, taigi I-sis jos tomas tepasirodė vos tik po dvejų metų, bendrą darbo sutartį pasirašius. Vėliau atskiri jos tomai šiek tiek greičiau pasirodydavo, tačiau iki 1944 m. pavasario tebuvo įpusėtas vos tik 10-sis tomas, nes karo audros ir okupacijos jos darbą gerokai pristabdė.

Tremtyje, kai nuolatos teko rūpintis kasdienine duona, LE reikalai buvo taip pat prisimenami, tačiau toliau tęsti ar iš naujo ją pradėti nebuvo pasiryžta. Naujai šis sumanymas iškilo tik 1952 m. vasarą, **Juozui Kapočiui** išdrįsus pasiimti jaučio jungą ant savų pečių, o arklui valdyti pakvietus senąjį LE vyr. red. prof. **Vc. Biržišką,** įjungiant jam pagalbininkais Antaną Bendorių, Praną Čepėną, Juozą Gir-

*) Dabartinio ALTO vice-pirm. adv. Antano A Olio tėvas.

"DRAUGO" ROMANŲ KONKURSAS

Į literatūrinį gyvenimą daug naujumo įnešė prieš trejetą metų pradėtas "Draugo" dienraščio romanų konkursas. 1000 dol. premija paskatino ne vieną rašytoją imtis plunksnos ir bandyti savo jėgas. Pirmaisiais metais konkursan buvo atsiųsta 7 romanai, antrais—8, šiemet net 10, iš jų vienas trijų tomų, kitas dviejų.

Pirmais metais konkursą laimėjo dar mažai žinomas rašytojas Jurgis Gliauda už romaną "Namai ant smėlio". Dar didesnė staigmena buvo, kad ir antrais metais laimėjo tas pats autorius už romaną "Ora pro nobis".

Šių metų jury komisiją, kuriai pirmininkavo Pr. Naujokaitis, sekretoriavo A. Šešplaukis, nariais buvo: kun. V. Dabušis, A. Vaičiulaitis, St. Zobarskas, iš dešimties romanų geriausiu pripažino A. Žilvino slapyvardžiu pasirašyta "Kelionę". Atplėšus voką paaiškėjo, kad tai Algirdas Landsbergis iš New Yorko. Jam premija buvo įteikta specialiai surengtame "Draugo" vakare-koncerte Chicagoje sausio 3 d. Romanas pradėtas spausdinti "Draugo" atkarpoje.

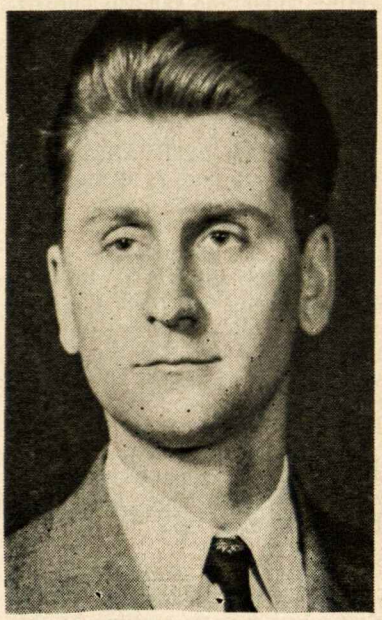

Algirdas Landsbergis

Laureatas Algirdas Landsbergis yra dar jaunas, 29 metų, ir daug žadanti literatūrinė jėga. Gimė Kaune, baigė Jėzuitų gimnaziją, literatūrą pradėjo studijuoti Kaune, vėliau tęsė Vokietijoj, Maine, baigė Brooklyno kolegiją, dabar studijuoja Columbia universitete lyginamąją literatūrą.

Rašyti pradėjo dar gimnazijoje, pirmus darbelius išspausdino "Žvilgsniuose" leistuose Wiesbadene. Dabar bendradarbiauja Gabijoje, Aiduose, Literatūros Lankuose, Drauge. Porą jo novelių angliškai atspausdino kolegijos literatūros laikraštis. Rašo eiles, noveles, literatūros straipsnius, kritiką, vieną dramą rengiasi pastatyti Chicagos lietuvių teatras. Mėgstamiausi jo rašytojai yra Šekspyras ir Krėvė.

Sustojant prie kitų konkursan atsiųstų romanų, reikia pastebėti, kad jų meninis literatūrinis lygis yra neblogas. Kaip pareiškė jury komisijos pirmininkas. Pr. Naujokaitis, apie pusę jų tinka spaudai. Romanų temos daugumoje imtos iš netolimos mūsų tautos praeities, dažniausiai vaizduoja iš tėvynės išblokštą žmogų. Ir premiją laimėjęs romanas taip pat sukasi apie tą patį — jis vaizduoja gyvenimą vokiečių darbo stovykloje.

nių ir Stasį Santvarą. Po gero pusmečio ryžtingo ir įtempto darbo, 1953. XI. 8 pasirodė pirmasis, naujai pradėtosios LE tomas, kuris šiuo metu yra jau pasiekęs ir mūsų "Ateities" skaitytojus, ir nevienas, mūsiškių semiamės lietuviškų žinių.

Naujai išleistasis LE tomas nuo senosios daug kuo skiriasi. Iš karto krinta akysna, kad jam parinkta kita išvaizda ir suteikta skirtinga apimtis. Pirmoje radome daug ilgų straipsnių, ypač iš gamtos ir matematikos sričių, naujoje — jie suvesti į trumpas, nurodomąsias žinias. Anoje mes džiaugėmės labai gausia plačia lituanistine dalimi, būtent ne tik pagrindiniais ir didžiaisiais dalykais, bet ypač lituanistinėmis smulkmenomis, k. .a. mažąja tautos istorija (pvz. miestelių ir kt. vietovių), kaimų ir mažųjų vandenų vardais bei kita labai brangia lietuviškąja medžiaga, taip reikalinga kiekvienam mūsų šviesuoliui. Šitoji, smulkioji lituanistinė medžaga naujojoje Lietuvių Enciklopedijoje daug kur negailestingai nubarstyta, kai šiuo metu tos lituanistinės žinutės mums daugiausia ir reikia. Dabar nei atskiro mūsų vietų vardyno, nei kt. lituanistinių šakų atskiro žinyno išleisti negalime, todėl ir visa toji medžiaga kaip tik turėtų sutilpti LE, praturtindama lituanistinę dalį, kaip leidėjo ir vyr. red. buvo spaudoje pasisakyta, t. y. gali ji drąsiai išstumti kai kuriuos nereikšmingus svetimtaučius veikėjus, palyginti gausiai sudėtus iš socialistų srovės. Taip pat LE reikėtų dažnai pajaunėti visa 20 metų, nurodant naujausią mokslo literatūrą ir biografijas (lietuvių) pateikiant nederėtų leistis pralenkiamai "Amerikos Lietuvių Žinynui", taip pat šiuo metu pasirodžiusiam. Šiaip naująja mūsų enciklopedija tenka džiaugtis ir linkėti jai pasirodyti iki paskutinės eilutės, su papildomu tomu. Tačiau šis, likimas priklauso nuo mūsų kek mes prisidėsime savu darbu ir kiek ją mes užsisakysime.

A. Mažiulis

● **Juozo Paukštelio "Kaimynai"**, Lietuvoje premijuotas romanas iš lietuviško kaimo gyvenimo, išėjo antrąja laida. Knygą išleido Talkos bendrovė Brooklyne.

● **Vasario 16 gimnazija** po Kalėdų persikėlė į naujas patalpas. Naujasis gimnazijos adresas yra toks: Litauisches Gymnasium, (16) Lampertheim (Hessen), Huettenfeld, Schloss Rennof.

● **"Tautinis auklėjimas šeimoje"**— tokiu pavadinimu išėjo iš spaudos didelis Vaclovo Čižiūno veikalas, skirdamas kiekvienai lietuviškai šeimai išeivijoje. Šią knygą išleido Vliko lietuvybės išlaikymo tarnyba.

10 METŲ NUO J. BALTRUŠAIČIO MIRTIES

Ne vieną didžią ir pasaulinę jėgą lietuviai yra davę kitoms tautoms. Prancūzams — Milašių, lenkams — Mickevičių, o rusams — Baltrušaitį. Tiesa, Baltrušaitis grįžo atgal prie savosios tautos, tačiau didžiausią

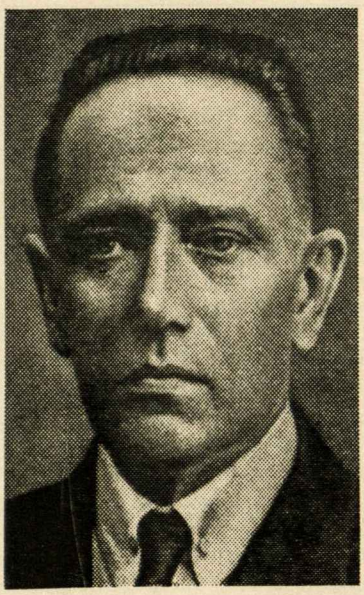

Jurgis Baltrušaitis

savo kūrybos jėgą jis išreiškė rašydamas rusiškai.

Jurgis Baltrušaitis gimė 1873 m. gegužės 3 d. Paantvardžių sodžiuje, Raseinių apskr. Mokslus išėjo Maskvos universitete. Ten jis pradėjo rašyti rusiškai ir vėliau tapo vienu iš didžiausių rusų simbolistu. Išleido tris savo poezijos rinkinius, išvertė į rusų kalbą per 50 įvairių vakarų Europos rašytojų veikalų. Baltrušaičio poezija buvo išversta į daugelį kalbų. Visur jis skelbėsi esąs lietuviu, tik rašąs rusiškai. Po D. Karo J. Baltrušaitis buvo paskirtas Lietuvos pasiuntiniu Maskvoje. Ten jis išbuvo 20 metų. Eidamas Lietuvos diplomato pareigas, Baltrušaitis vėl suaugo su lietuvių tauta ir nerukus pradėjo rašyti lietuviškai.

Grįžęs į Lietuvą, Baltrušaitis visiškai pasuko lietuviškosios kūrybos linkme. Jo lietuviškoji kūryba savyje turi daugiau šilimos ir intymumo negu rusiškoji, tačiau kalbiniu atžvilgiu Baltrušaičio poezija tebevartojo formas ir žodžius vartotus prieš Didįjį Karą. Baltrušaičio poezijoje visada galima rasti gilesnės prasmės net ir paprasčiausiuose jo aprašomuose daiktuose.

Paskutinius savo gyvenimo metus Jurgis Baltrušaitis praleido Paryžiuje. Ten jis ir mirė 1944 metais, sausio 3 d.

J. Baltrušaitis rusiškai yra parašęs šias knygas: "Žemės laiptai" (1911), "Kalnų takas" (1912) ir "Lelija ir piautuvas" (1949) Lietuviškoji jo kūryba: "Ašarų vainikas" — dvi dalis (1942) ir pora poemėlių. Pomirtinis poezijos pilnas rinkinys "Poezija" pasirodė 1948. Redagavo J. Aistis, išleido prel. Pr. Juras.

ATSIŲSTA PAMINĖTI

Vaclovas Čižiūnas, — TAUTINIS AUKLĖJIMAS ŠEIMOJE. Trumpas tautinio auklėjimo vadovas lietuviškajai šeimai išeivijoje. Išleido VLIKo Lietuvybės Išlaikymo Tarnyba 1953 metais, 220 psl.

Simas Sužiedėlis, — ŠV. PRANCIŠKAUS LIETUVIŲ PARAPIJA (ST FRANCIS LITHUANIAN PARISH). Išvertė kun. A. Bružas. Viršelis dailininko V. K. Jonyno. Išleido Lawrence parapija, 1953 m. 416 psl. Tekste 200 iliustracijų.

AMERIKOS LIETUVIŲ VARDYNAS, Jungtinių Amerikos Valstybių žinomesnių lietuvių biografinės žinios, I knyga su prof. K. Pakšto įvadu. Išleido "Lietuvių Dienų" leidykla, Los Angeles, California. 279 psl., kaina nepažymėta.

Henrikas Lukaševičius, — LIKIMO ŽAISMAS. Romanas. Aplankas V. Augustino. Išleido Lietuviškos Knygos Klubas 1953 m., 231 psl., kaina $2.50.

EGLUTĖ, vaikų žurnalas, sausio mėn. numeris. Redaguoja Pranas Naujokaitis. Leidžia Lietuvių Kultūros Institutas.

Bernardas Brazdžionis,—DIDŽIOJI KRYŽKELĖ. Eilėraščiai. Viršelis dail. Romo Viesulo. Išleido Terros leidykla Chicagoje 1953 m., 111 psl. Kaina nepažymėta.

Guy de Maupassant, — MOTERS ŠIRDIS. Romanas. Vertė Stepas Zobarskas. 267 psl., kaina $2.60. Viršelis dail. Prano Lapės. Išleido Gabija Brooklyne.

NEWS FROM BEHIND THE IRON CURTAIN, žurnalas anglų kalba. Sausio mėn. numeris.

JAUNOS MINTYS, Chicagos jaunesn. moksl. ateitininkų laikraštis. Gruodžio mėn. numeris.

LIETUVIŲ DIENOS, sausio mėn. numeris.

STUDENTŲ GAIRĖS, gruodžio mėn. numeris. Lietuvių Studentų Sąjungos JAV Centro Valdybos biuletenis.

MŪSŲ VYTIS, P. L. S. S. Vadų, Vadovų ir Akademikų skautų-čių laikraštis. Lapkričio—gruodžio mėn. numeris.

ANTANAS VANAGAITIS, redagavo Vyt. Alantas. Išleido J. J. Bačiūnas, 192 psl., kaina nepažymėta.

PLAČIAME PASAULYJE

MOKSL. AT-KŲ SUVAŽIAVIMAS CHICAGOJE

Moksleivių At-kų Centro Valdyba, prieš perduodama savo pareigas naujajai valdybai, surengė Chicagos ir Clevelando jaun. moksl. at-kų trijų dienų suvažiavimą.

Naujų Metų dieną šv Jurgio parapijos salėje įvyko Kalėdų eglutė, į kurią gausiai suvažiavo pradžios ir aukšt. mokyklų at-kai. Eglutę atidarė Aldona Krikščiūnaitė, pakviesdama maldą sukalbėti Chicagos at-kų dvasios vadą kun. dr. J. Prunskį. Po to sekė Ad. Viliušio paskaita "Moksleivio at-ko kelias". Meniškąjai programos daliai vadovavo V. Kazlauskas. Buvo suvaidintas Elenos Blandytės parašytas scenos veikalėlis "Sapnas Kalėdų naktį". Marquette Parko moksleivės at-kės pašoko "Blezdingėlę", Austė Paliokaitė padainavo keletą dainelių ir pasmuikavo, akompanuojant pianinui. Brighton Parko at-kių atstovė E. Dobravalskytė deklamavo, ir Cicero at-kų kuopos narė Irena Bendoriūtė padainavo. Vyr. moksl. kun Lipniūno kuopos nariai, vadovaujant A. Šapalaitei, pašoko "Žirgelį" ir "Kalvelį". Pasibaigus meninei daliai, žaidimus pravedė dr. P. Kisielius Prie žibančios eglutės jaun. moksleiviai buvo apdovanoti Kalėdų senelio iš Žemaitijos gausiomis dovanomis.

Sausio antrąją dieną p. D. Augienė skaitė paskaitą "Mandagumas" Po pietų susikaupimo valandėlės metu kalbėjo kun. V. Zakarauskas.

Trečioji diena buvo pradėta šv. mišiomis ir bendra komunija. Po šv. mišių sekė bendri pusryčiai. Tą pačią dieną seserų Kazimieriečių salėje įvyko moksleivio at-ko teismas Prieš pradedant teismą, kalbėjo J. E. Vysk. V. Brizgys, ragindamas visus ruoštis apaštalavimo darbui nepriklausomoje Lietuvoje.

Vyr teismą sudarė J. Dėdinas, kun. J. Raibužis, S. J., p. Krikščiūnienė, Pr. Razminas ir Indrė Paliokaitė. Kaltintojai: A. Repšys ir F. Palubinskas. Gynėjai: I. Kazlauskas ir A. Šapalaitė. Teismo sekretorius — R. Vlaniauskas. Liudininkai iš kaltintojų pusės: Rasa Augiūtė ir R. Valaitis, o iš gynėjų pusės — Saulė Liulevičiūtė ir Žygaitis. Teismo sekretoriui perskaičius kaltinimo aktą, prasidėjo teismas. Klausosi moksleivis savo kaltinimų ir galvoja, ar jo kaltes apgins gynėjai Nors teismas elgėsi pagal įstatymus, bet atsižvelgė į dabartines gyvenimo sąlygas ir moksleiviui at-kui davė vienerius metus pasitaisymui.

Po teismo A. Viliušis Moksleivių At-kų Centro Valdybos vardu atsisveikino su sąjungos nariais, linkėdamas visiems išaugti gerais katalikais ir susipratusiais lietuviais, pasižadėdamas visuomet padėti savo patarimais ir darbais.

J. Žadeikis

TORONTO, CANADA

Toronto liet studentų at-kų draugovė, daranti susirinkimus maždaug kas mėnesį, 1953 m. gruodžio 22 d. turėjo uždarą susirinkimą, specialiai skirtą Popiežiaus Pijaus X-jo Enciklikoje mestam šūkiui "Omnia restaurare in Christo" 50 metų sukakčiai paminėti. Kalbėjo kun. dr. V Skilandžiūnas Po to vyko gyvos ir įdomios diskusijos, nes kiekvienas studentas at-kas buvo įpareigotas iš anksto susipažinti su Pijaus X pirmąja enciklika **Š. M.**

LOS ANGELES, CALIFORNIA

Nors Los Angeles lietuvių kolonija nėra labai didelė, bet yra nemažai lietuviškų organizacijų, ir veikimas gana gyvas. Prieš ketveris metus susiorganizavo ateitininkų sendraugių sambūris. Vyresniesiems padedant, įsikūrė ir moksleivių ateitininkų kuopa, kurios nariai tada vos pirmus metus buvo belanką Amerikos mokyklas. Tuomet buvome nedideli, todėl ir mūsų pirmieji ateitininkiški žingsniai buvo nedrąsūs.

Išvažiavus mūsų organizatorei ir globėjai I. Truškauskaitei-Regienei, mūsų veikimas visai numirė. Po ilgesnės pertraukos, perėmus mums vadovauti sendraugei A. Audronienei, mes vėl sujudom ir jau esame padarę keturis susirinkimus ir išrinkę naują valdybą. Susirinkimuose, kurie yra daromi narių namuose, dalyvauja mūsų vadovė ir dvasios vadas kun. V. Šiliauskas; jie savo nuoširdžiais patarimais mums daug padeda.

Turėjome bendrą komuniją ir tariamės ateity surengti Maironio minėjimą. Per susirinkimus, kuriems pirmininkauja ir sekretoriauja visi nariai iš eilės, yra skaitomi referatai ir vedamos diskusijos.

Kuopa didėja naujais nariais. Valdyba jieško naujų kelių dar daugiau pagyvinti veiklą prieš rengiantis ateitininkiškai priesaikai.

V. M.

DETROITO ATEITININKŲ ŠVENTĖ

1953 m. gruodžio 20 d. Detroito ateitininkams buvo istorinė diena. Tą dieną buvo pašventinta nauja Lietuvos Karaliaus Mindaugo vardo moksleivių a t e i t i n i n k ų kuopos vėliava. Šventinimo apeigas šv. Antano par. bažnyčioje atliko SAS dvasios vadas Tėvas Borevičius, S. J. Vėliavos kūmais buvo prof. Pr. Padalis ir M. Bajorūnienė. Visi Detroito ateitininkai dalyvavo pamaldose ir priėmė Šv Komuniją.

Po pamaldų mažojoje ispanų salėje įvyko iškilmingas susirinkimas. Moksleivių at-kų kp. pirmininkas Narimantas Udrys į garbės prezidiumą pakvietė Tėvą Borevičių, S. J., prof. Padalį, M. Bajorūnienę, kun. V. Kriščiunevičių, Ig. Skirgaudą ir Pr. Zaranką. Susirinkimui vadovavo Pr. Zaranka, sekretoriavo T. Vaitkūnaitė. Prie naujosios vėliavos iškilmingą pasižadėjimą davė 7 moksleiviai at-kai. Į jaun. moksl. at-kus buvo priimti: M. Skirgaudaitė, J. Mikaila ir J. Skirgaudas. Į vyr. moksl. at-kus buvo pakelti: M. Memėnaitė, T. Vaitkūnaitė, R. Bublys ir N. Udrys. Naujuosius at-kus visi sveikino, net ir jaunučiai atkai, kurių vardu vietoj sveikinimo žodžio Violeta Čižauskaitė padeklamavo eilėraštį.

Kartu buvo minima 50 metų ateitininkų šūkio "Visa atnaujinti Kristuje" sukaktis. Kun. V. Kriščiunevičius skaitė paskaitą: "Ar ateitininkų šūkis šiandien dar yra aktualus?". Susirinkimas baigtas Tautos Himnu.

Naująją Detroito moksleivių ateitininkų vėliavą finansavo Detroito sendraugiai ir studentai. Užtai jiems o ypač Pr. Zarankai ir B. Neverauskui, moksleiviai reiškia didelę padėką.

Praėjusių metų gruodžio 6 d. įvykusiame susirinkime buvo išrinkta 1954 metams sekančios sudėties moksleivių ateitininkų kuopos valdyba: **Udrys Narimantas — pirm., Memėnaitė Dalia — sekr., Bublys Romualdas — ižd., Vaitkūnaitė Teresė ir Mikaitė Dalia — vald. narės.**

Tą pačią dieną įvyko pirmasis jaunučių ateitininkų susirinkimas, kuriame buvo išrinkta sekančios sudėties valdyba: Čižauskaitė Violeta — pirm., Bajorūnaitė Giedrė—sekr., Keženis Rimantas — ižd., Brokaitė Irena ir Kalvėnas Ričardas — vald. nariai.

Moksleivių ateitininkų kuopos ir jaunučių ateitininkų būrelio dvasios vadas ir globėjas yra didelis Detroito jaunimo bičiulis kun. V. Krikščiunevičius.

LINAS

CLEVELANDAS

Sporto sekcija. Lapkričio mėn 18 d. buvo sušauktas bendras moksleivių ir studentų ateitininkų susirinkimas. Jame buvo iškeltas sporto sekcijos įsteigimo klausimas. Paskirai paėmus, nei moksleiviai, nei studentai nėra pajėgūs tokią sekciją sudaryti, bet bendrom jėgom yra įmanoma krepšinio bei tinklinio komandas suorganizuoti. E. Apanavičiūtei, R. Apanavičiui ir J. Kijauskui susirinkimas pavedė rūpintis sporto reikmenimis ir sale. Pasiekę tinkamo lygio, mūsų sportininkai žada išmėginti savo jėgas su kitomis komandomis.

Prof. A. Damušis gruodžio 18 d. skaitė viešą paskaitą: "Katalikų akcija šių dienų aplinkybėse". Prelegentas išsamiai nusakė katalikų akcijos tikslus. Jis pabrėžė, kad daugelis tautų prisikėlė religijos dėka ir todėl religiją skirti nuo tautos yra lygu savižudybei. Ypatingai šiais laikais Katalikų Akcijos nariai turi skleisti krikščionišką kultūrą, spaudą, viešojo gyvenimo krikščionišką inspiraciją. Paskaitą surengė "Ateities" klubas.

Studentų ateitininkų susirinkimas įvyko gruodžio 20 d. Svarbiausiu punktu buvo A. Tamulionio paskaita: "Studentas nepriklausomos Lietuvos kultūriniam ir politiniam gyvenime". Prelegentas pabėrė pluoštą atsiminimų iš ano meto studentų veiklos. Katalikiškumas buvo viena iš svarbiausių stud. at-ko žymių, sodžius buvo plačioji jų veiklos dirva. Pažymėtinas yra ano meto glaudus bendravimas tarp vyresniųjų ir jaunesniųjų at-kų. Diskusijose daugiau kalbėta apie šių dienų veikimo problemas. Einamuosiuose reikaluose svarstyta pasiruošimai besiartinančioms studijų dienoms Chicagoj ir New Yorke. Muenchene studijuojančiam Stasiui Samušiui, kurį Centro Valdyba pavedė mūsų draugovei šelpti, susirinkimas sudėjo 15 dolerių.

Jaunučiai ateitininkai jau kuris laikas veikia Clevelande. Dabar yra 24 nariai suskirstyti į 3 būrelius, kuriems sumaniai ir sekmingai vadovauja sendraugės p. Golšauskienė, p. Kliorienė ir p. Stasienė.

Susirinkimuose, kurie šaukiami kas dvi savaitės, mūsų jauniausieji bičiuliai pagal MAS CV nustatytą programą mokosi Lietuvos geografijos, istorijos, sprendžia mįsles, žaidžia ir bręsta tolimesniam ateitininkiškam veikimui.

1954 metais moksleivių ateitininkų vasaros stovykla yra numatoma surengti Clevelande. Jau dabar dedamos pastangos surasti tinkamą stovyklai vietą.

Sausio mėnesio pradžioje į JAV kariuomenę išvyksta draugovės narys J. Kijauskas. Juozas Clevelande pasižymėjo kaip geras sportininkas ir aktyvus dalyvis vietos jaunimo kultūriniam gyvenime.

Ii

ATEITININKŲ FEDERACIJOS

PINIGINIS VAJUS pratęsiamas iki vasario 27 d. Tada paaiškės, kas laimėjo dovanas. Mat iki šiol išplatinti laimėjimų bilietus tesuskubta vos trečdalis. Federacijos Vyr. Valdyba deda visas pastangas, kad į šį vajų įsijungtų visi ateitininkai ir jų bičiuliai. Tikimės, kad iki vasario 27 d. suskubs visi gavusieji laimėjimų knygutes grąžinti. Į šį reikalą Fed. Vyr. Valdyba žiūri labai rimtai ir prašo visus Didžiai Gerb. ateitininkus savo dalį į šį vajų įnešti. Tik visų sutelktinėm jėgom galėsime didelius darbus atlikti!

Federacijos Vyr. Valdyba yra pasiryžusi keletą kartų kreiptis asmeniškai į visus tuos, kurie iki šiol dar nesuskubo savo pareigos atlikti, —grąžinti išplatintų ar sau nupirktų bilietų šakneles, — kad ją laiku ir uoliai atliktų ir visi iki vieno dalyvautų šame vajuje.

Nedauginkite mums darbo, pasistenkite greičiau padaryti tai, kas šiuo metu privalu kiekvienam ateitininkui!

MALONŪS "ATEITIES" SKAITYTOJAI!

Pradedant naujus metus "Ateitis", turi tuos pačius rūpesčius. Ji nenori sumenkti nei forma nei turiniu. Nežiūrint redaktorių ir bendradarbių didelio pasiaukojimo, jos finansinė būklė nėra lengva. Ji nebūtų tokia sunki, jei visi skaitytojai uoliai atsilygintų prenumeratą. Už 1953 m. skaitytojai mums liko skolingi dar apie 700 dolerių. Čia kreipiamės į visus "Ateities" skaitytojus, prašydami atsilyginti senas skolas, o taip pat nedelsti užsimokėti prenumeratą už šiuos 1954 metus. Visi "Ateities" platintojai labai prašomi su ta pačia energija, kaip ir 1950 metais, platinti "Ateitį" lietuviško jaunimo tarpe. Mūsų šūkis: **"Iki kovo mėn. 1 dienos surasti nemažiau 200 naujų "Ateities" skaitytojų".** Tai bus nesunku padaryti, jei visi vieningai šio darbo imsimės.

"Ateities" administracija

P A D Ė K A

Nuoširdžiai dėkojame Msgr. Ignui Starkui, Bayonne, N. J., už 15 dol. auką Ateitininkų Federacijos reikalams.

At-kų Federacijos

VISIEMS ATEITININKAMS

Ateitininkų Federacijos piniginio vajaus užbaigtuvės ir dovanų paskirstymas nukeltas į 1954 m. vasario 27 d.

Jau 40% laimėjimų knygutes grąžino išplatinę.

Kasdien Generaliniame Sekretoriate gaunama pundai laiškų su laimėjimų knygelių šaknelėmis. Federacijos Valdyba prašo visus ateitininkus uoliai atlikti savo pareigas, jums nusiųstas knygutes nedelsiant išplatinti ir grąžinti Gen. Sekretoriui.

Į visus ateitininkus

Ateitininkų Federacijos Vyriausioji Valdyba yra nutarusi, kad visi ateitininkai ar jų šeimos turėtų skaityti "Ateitį". Nuo šiol "Ateitis" talpins Federacijos Vyr. Valdybos nutarimus bei organizacinius potvarkius, kurie lies ne tik moksleivius ateitininkus, bet ir studentus ir sendraugius. Todėl visi ateitininkai, kurie dar iki šiol neprenumeravo "Ateities", nuo 1954 m. sausio 1 d. prašomi ją užsisakyti, kad kiekvienoje ateitininkų šeimoje būtų bent vienas "Ateities" egzempliorius.

Tuo reikalu "Ateities" neskaitantiems ateitininkams administracija išsiuntinėjo laiškus ir 1953 m. Kalėdinį numerį susipažinti. Prašomi atkreipti į tai dėmesį.

At-kų Federacijos Generalinis Sekretorius

AT-KŲ FEDERACIJOS PINIGINIO VAJAUS METU LAIMĖJIMŲ BILIETŲ NUPIRKO

už 10 dol.

Prel. J. Balkūnas, Maspeth, N. Y.; kun. N. Pakalnis, Brooklyn, N. Y.; kun. Ign. Albavičius, Cicero, Ill.; dr. Z. Danilevičius, Chicago, Ill.; prof. J. Brazaitis, Brooklyn, N. Y.; kun. Dakinevičius, J.; kun. V. Slavynas, War, Va.; V. J. Prunskis, Chicago, Ill.; Pr. Keblinskas, Brockton, Mass.; kun. A. Ežerskis, Wilkes-Barre, Pa.; dr. V. Tumasonis, Chicago, Ill.; P. Žilinskas, Cleveland, Ohio; kun. dr. A. Juška, Chicago, Ill.; J. E. vysk. V. Brizgys, Chicago, Ill.; L. Dambriūnas, Ozone Park, L. I., N. Y.; P. Pupius, Brooklyn, N. Y.; St. V. Bublys, Detroit, Mich.; dr. V. Šmulkštys, Waterbury, Conn.; J. Mikaila, Detroit, Mich.; Pr. Vainauskas, Jamaica, N. Y.; kun. P. Karalius, Cicero, Ill.; P. Balčiūnas, Cleveland, Ohio; I. A. Mališka, Verdun, P. Q., Canada; kun. St. Raila, Philadelphia, Pa.; prof. Ad. Damušis, Cleveland, Ohio; J. Žadeikis, Chicago, Ill.; dr. R. Gineitis, Dayton, Ohio; Msgr. Ign. Valančiūnas, Philadelphia, Pa.; kun. Pr. Paukštis, Chester, Pa.; dr. K. M. Ambrozaitis, Brooklyn, N. Y.; dr. V. Adomavičius, Akron, Ohio; Z. Smil-

gevičius, Chicago, Ill.; dr. B. Radzivana , Brooklyn, N. Y.; dr. Vl. Viliamas, Brooklyn, N. Y.; prof. B. Povilaitis, Macdonald College, P. Q., Canada; kun V. Cukuras, N wa k Ohio; S. Rudys, Chicago, Ill.; P. Rudinskas, Montreal, P. Q., Canada; kun. K. Širvaitis, Cleveland, Ohio; J. B. Laučka, P. M. N. Y., N. Y.; P. Grudis, Cleveland, Ohio; kun. P. Brazauskas, Eugene, Oregon; V. Rocevičius, Cleveland, Ohio; J. Petronis, So. Boston, Mass.; J. Leimonas, So. Boston, Mass.; D. Norkaitytė, Chicago, Ill.; dr. P. Kisielius, Cicero, Ill.; J. Prakapas, Toronto, Ont., Canada; S. Rutkauskaitė, Toronto, Ont., Canada; Vl. Lelevičius, Rochester, N. Y.; M. Čiuprinskaitė, Windsor, Ont., Canada; dr. P. Razutis, Chicago, Ill.; A. J. Vasiliauskas, So. Boston, Mass.; A. Kliorys, Cleveland, Ohio; J. Širvaitis, Cleveland, Ohio; J. Gedrimas, Hamilton, Ont., Canada; Pr. Urbutis, Chicago, Ill.; J. Staniškis, Cleveland, Ohio; A. Valis-Labokas, M. D., Chicago, Ill; kun. Pr. Bajerčius, Easton, Pa.; V. Kazlauskas, Chicago, Ill.; J. Lukoševičius, Montreal, P. Q., Canada; F. Palubinskas, Chicago, Ill.; A. Keturakis, So. Boston, Mass.; J. Matusevičius, Chicago, Ill.; K. Šidlauskas, So. Boston, Mass; P. Maldeikis, Chicago, Ill.; A. E. Trasikis, Montreal, P. Q., Canada; D. Giedraitis, Dorchester, Mass.; O. K. Mickevičius, Chicago, Ill.; Ign. Kazlauskas, Cicero, Ill.; S. Račiukaitis, Windsor, Ont., Canada; K. Motiekaitis, Chicago, Ill.; P. M. Vaitonis, Hamilton, Ont., Canada; D. J. Šlapkūnas, Waterbury, Conn.; St. Lušys, So. Boston, Mass.; A. Bagdanavičius, Cleveland, Ohio; O. Sirgėdas, Detroit, Mich.; kun. V. Rimšelis, Clareden Hills, Ill.; S. Golšanskis, Cleveland, Ohio; A. Daugirdas, Chicago, Ill.; kun. B. Dagilis, Detroit, Mich.; P. Minkūnas, Brooklyn, N. Y.; J. Mikolauskas, Cleveland, Ohio; A. Balčytis, Chicago, Ill.; A. Jasaitytė, Chicago, Ill.; A. B. Brazdžionis, So. Boston, Mass.; J. Dėdinas, Chicago, Ill.; J. Petrikonis, Omaha, Nebr.; A. J. Balčiūnas, Cambridge, Ohio; L. Šimutis, sjr., Chicago, Ill.; A. Paulavičius, Cicero, Ill.

Už 12.50 dol.

J. Garšva, Brooklyn, N. Y.; kun. J. Gurinskas, New York, N. Y.; J. Dėdinas, College Park, Md.

Už 12 dol.

J. Pleinys, Hamilton, Ont., Canada; kun. J. Buikus, Girardville, Pa.; B. Graužinis, Cleveland, Ohio; A. Bridžius, Cleveland, Ohio; J. Žilionis, Cleveland, Ohio; K. Kleiva, Chicago, Ill.

Už 15 dol.

Ir. Lozaitytė, Baltimore, Md.; Pfc. V. Valaitis, Fort Bragg, N. C.; kun. K. Juršėnas, Chicago, Ill.; kun. P. Patlaba, Baltimore, Md.; K. Paužėraitė, Montreal, P. Q., Canada; C. Surdokas, Baltimore, Md.; St. Barzdukas, Cleveland, Ohio; M. Rimkus, Chicago, Ill ; K. Mockus, So. Boston, Mass.

"ATEITIES" GARBĖS PRENUMERATORIAI 1954 M.

J. E. Vysk. V. Brizgys, Chicago, Ill.
J. E. Vysk. V. Padolskis, Roma, Italija.
Msgr. P. M. Juras, Lawrence, Mass.
Prof. K. Pakštas, Pittsburgh, Pa (1954-55 m.).
Kun. A. Šenkus, New York, N. Y.
Kun. P. Juknevičius, Peoria, Ill.
Kun. V. Katarskis, Dayton, Ohio.
Kun. K. Juršėnas, Chicago, Ill.
Kun. J. Pakalniškis, Brooklyn, N.Y.
Kun. dr. J. Starkus, Bayonne, N.J.
Kun. P. Patlaba, Baltimore, Md.
Dr. V. Šmulkštys, Waterbury, Conn.
J. Rygeli , inž., Stamford, Conn.
Kun. J. Ruokis, Morris, N. Y.
Kun. V. Karalevičius, Bayonne, N.J.
Tėvai Pranciškonai, Kennebunk Port, Me.
Kun. A. Sabas, Sudbury, Ont., Canada.
Kun. P. Kura, Peoria, Ill.
Kun. J. Patašius, Great Falls, Mo.
J. Mikaila, Detroit, Mich.
C. Surdokas, Baltimore, Md.
Kun. A. Kardauskas, Grand Rapids, Mich.
Kun. V. Cukuras, Newark, Ohio.
Kun. A. Račkauskas, Brooklyn.
Prof. B. Vitkus, Brockton, Mass.
Msgr. F. Bartkus, Cleburne, Texas.
Č. Grincevičius, Cicero, Ill.
Kun. J. Tautkus, Omaha, Nebr.
Kun. J. Petrėnas, Lindenhurst, L. I., N. Y.
Kun. A. Tamoliūnas, Miami, Fla.
Ir. Eitavičienė, Brockton, Mass.
Kun. V. Zakarevičius, Wakita, Okl.
Dr. Ag. Šidlauskaitė, Ottawa, Ont., Canada.
Msgr. Ign. Valančiūnas, Philadelphia, Pa.
Kun. V. Atkočius, MIC, Chicago.

"Ateities" administracija labai nuoširdžiai dėkoja visiems Garbės Prenumeratoriams, savo auka parėmusiems "Ateities" nelengvą kelią iki jos skaitytojų.

Administracija

Už 20 ir daugiau

S. Laniauskas, Cleveland, O.— 22; P. Šomkaitė, Flushing, N. Y.— 30; A. Sužiedėlienė, Brockton, Mass. — 54.25; A. Puida, Longlac, Ont., Canada — 25; P. P. Valančius, Chicago, Ill. — 20; P. Pauliukonis, Worcester, Mass. — 40.

NAUJI "ATEITIES" GARBĖS PRENUMERATORIAI 1953 M.

Kun. T. Narbutas, Brooklyn, N. Y.; kun. dr. P. Celiešius, Indiana Harbor, Ind.; Msgr. K. Bičkauskas, Indiana Harbor, Ind.; kun. M. A. Vitkus, E. St. Louis, Ill.; kun. L. Lumas, Anthony, New Mexico; kun. J. Paškus, Chicago, Ill.; kan. P. Juknevičius, Peoria, Ill.; kun. dr. St. Valiušaitis, Brooklyn, N. Y.; kun. A. Sabas, Sudbury, Ont., Canada.

"ATEITIES" ATSTOVAI IR PLATINTOJAI

ANGLIJOJE — Kun. J. Kuzmickas, 21 Ann Place, Little Horton, Bradford, York.

ARGENTINOJE — Kun. Pr. Garšva, Mendozza 2280, Avellaneda, Buenos Aires.

AUSTRALIJOJE — Kun. P. Jatulis, Archbishops House, West Terrace, Adelaide.
Vyt. Čižauskas, 36 Grosvernor St., Moonee Ponds, Melbourn.

BRAZILIJOJE — Kun. P. Ragažinskas, Caixa Postal 4118, Sao Paulo.
M. Laurinaitis, Caixa Postal 118, Sao Paulo.

KANADOJE — Vyt. Aušrotas, 206 Gilmour Ave., Toronto, Ont.
Jer. Pleinys, 113 Cannon St., Hamilton, Ont.
"Tėviškės žiburių" knygynas, 941 Dundas St., Toronto, Ont.
"Spaudos Kioskas", 377 Williamboard St., Verdun — Montreal, Que.
J. Urbonas, 575 Giles Blvd., W. Windsor, Ont.

KOLUMBIJOJE — Kun. N. Saldukas, Ibague, apartado national 20.

VENECUELOJE — Kun. A. Sabalauskas, Colegio Salesiano, apartado 369, Caracas.

VOKIETIJOJE — Kun. Alf. Bernatonis, (16) Dieburg / Hessen, Minnenfeldstr. 33.
Kun. P. Girčius, Lager Wehnen, (23) Oldenburg i. Old.
Kun. A. Paškevičius, (16) Lempertheim, Huettenfeld, Schloss Reunhof.

U. S. A. — K. Bradūnas, 1127 Bayard St., Baltimore 23, Md.
J. Karvelis Co., 3322 So. Halsted St., Chicago 8, Ill.
A. Valavičius, 5827 So. Claremont Ave., Chicago 36, Ill.
V. Rocevičius, 1319 E. 89th Street, Cleveland 6, Ohio.
Degutis, 1740 23rd St. Detroit 16, Mich.
V. Vaitkus, 85 Arnold St., Waterbury 8, Conn.

Kas nupirks Ateitininkų Federacijos vajaus proga knygutę už 10 dol., tam bus užskaitytas At-kų Šalpos Fondo nario mokestis už 1953 metus.

ALp(LKA)1786
1954, Nr.1

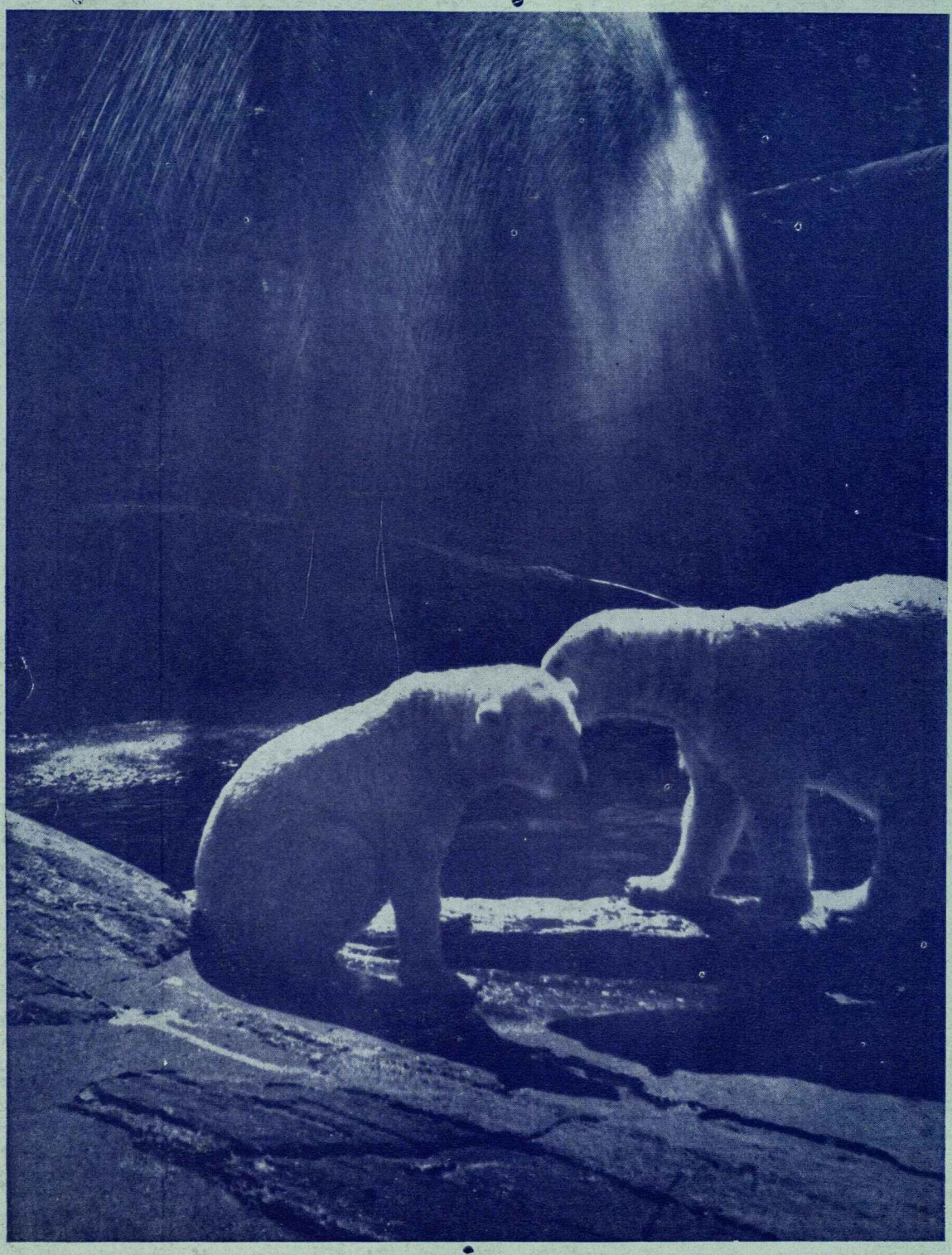

Baltosios meškos

Nuotr. V. Maželio

90.725.154